

T. B. M. M.

ZABIT CERİDESİ

Otuzdokuzuncu İctima

22 . 1 . 1341 Perşembe

Münderecat

	<i>Sayfa</i>		<i>Sayfa</i>
1. — ZAPTI SABIK HULASASI	251:252	6. — Ergani Mebusu Kâzım Vehbi Beyin;	
2. — SUALLER, CEVAPLAR	252,254,273	Darülfünun Tıp ve Hukuk Fakülteleri müdavi-	
1. — Bozok Mebusu Ahmet Hamdi Beyin;		mini beyninde mütehaddis vak'aya dair Maarif	
Türk üserasının celbi için Rusya'ya gönderilen		Vekâletinden suali ve Maarif Vekili Saraçoğlu	
heyet hakkında Müdafaai Milliye Vekâletinden		Şükrü Beyin şifahî cevabı.	255:256
suali.	252	7. — Trabzon Mebusu Abdullah Beyin;	
2. — Dersim Mebusu Feridun Fikri Beyin;		Gümrük resminin oniki misline iblâğından ev-	
Dersim'in, Başvartanik Nahiyesi asayışı hak-		vel ve sonra Türkiye'ye giren halılardan alın-	
kında Dahiliye Vekâletinden suali.	254	makta olduğuna dair suali ve Maliye Vekili	
3. — Ergani Mebusu Kâzım Vehbi Beyin;		Mustafa Abdülhalik Beyin tahriri cevabı.	273:277
Ergani Bakır Madeni hakkında Ticaret Vekâle-		3. — EVRAKI VARİDE	252
tinden suali ve Ticaret Vekili Ali Cenani Beyin		Teklifler	252
şifahî cevabı.	254:255	1. — Bozok Mebusu Süleyman Sırrı Beyin;	
4. — İstanbul Mebusu Ali Rıza Beyin; Ma-		İstiklâl Madalyası Kanununun altıncı madde-	
lulinigüzar ile mütekaidini askeriyeye bahşolu-		sinin tadili hakkında teklifi kanunisi (2/435)	252
nan bey'iyeye hakkına dair Maliye Vekâletinden		2. — Rize Mebusu Ekrem Beyin; Biradan	
suali ve Maliye Vekili Mustafa Abdülhalik Be-		maada bilcümle müskiratın alenen istimalinin	
yan şifahî cevabı.	255	memnuiyetine dair teklifi kanunisi (2/436)	252
5. — İzmit Mebusu Mustafa Beyin; İtalya		Mazbatalar	252
tezgâhlarında matlubatımıza mukabil bir tahtel-		1. — 1340 Senesi Muvazenei Maliye Kanu-	
bahir inşa ettirileceği hakkındaki neşriyata dair		nununun tefsirine dair (3/281) numaralı Baş-	
Maliye Vekâletinden suali.	255	vekâlet tezkeresi ve Kavanini Maliye ve Muva-	
		zenei Maliye Encümenleri mazbataları.	252

2. — Rize Mebusu Ali Beyin; 29 Nisan 1340 tarihli mükellefiyeti Askeriye Kanununun 138 nci maddesinin tadili hakkında (2/422) numaralı teklifi kanunisi ve şayanı müzakere olduğuna dair Lâyiha Encümeni mazbatası.

252

3. — İstanbul Mebusu Ali Rıza Beyin; Askerî Fabrikalar Müdüriyeti Umumiyesi emrinde metruk bir halde bulunan Ayazmadere ve Ağaçlı maden ocaklarıyla mevcut hututu hadidiye ve alât ve édevatı muharrike ve müteharrikesinin İstanbul Şehremanetine devri hakkında (2/423) numaralı teklifi kanunisi ve şayanı müzakere olduğuna dair Lâyiha Encümeni mazbatası.

252

4. — İstanbul Mebusu Ali Rıza Beyin; Ermeniler tarafından Tiflis'te şehit edilen Jandarma Mülâzımievveli Sürayya Bey ailesine hidamati vataniye tertibinden maaş tahsisine dair (2/424) numaralı teklifi kanunisi ve şayanı müzakere olduğuna dair Lâyiha Encümeni mazbatası.

252

5. — Giresun Mebusu Hakkı Tarık Beyin; Türkiye'ye ithal edilecek unların gümrük resmine dair (2/425) numaralı teklifi kanunisi ve şayanı müzakere olduğuna dair Lâyiha Encümeni mazbatası.

252:253

6. — Karesi Mebusu Vehbi Bey ve rüfekaşının; Şeyhülislâmı esbak Musa Kâzım Efendi merhumun ailesine hidamati vataniye tertibinden maaş tahsisi hakkında (2/426) numaralı teklifi kanunisinin şayanı müzakere olduğuna dair Lâyiha Encümeni mazbatası.

253

7. — Kayseri Mebusu Sabit Beyin; Birinci Büyük Millet Meclisi Azasından olup, maluliyet ve şeyhuhet dolayısıyla duçarı sefalet ve muhtacı muavenet olanlara hidamati vataniye tertibinden maaş tahsisi hakkında (2/427) numaralı teklifi kanunisi ve şayanı müzakere olduğuna dair Lâyiha Encümeni mazbatası.

253

8. — İzmit Mebusu İbrahim ve Zonguldak Mebusu Halil Beylerin; Budaklar Nahiyesi Müdürü Halit Efendinin cürüm ve cezasının affına dair (2/428) numaralı teklifi kanunisi ve şayanı müzakere olduğuna dair Lâyiha Encümeni mazbatası.

253

9. — Gaziantep Mebusu Ahmet Remzi Beyin; 3 Nisan 1340 tarih ve 460 numaralı Muhamet Kanununun 11 ve 12 nci maddelerinin

tadili hakkında (2/429) numaralı teklifi kanunisi ve şayanı müzakere olduğuna dair Lâyiha Encümeni mazbatası.

253

10. — İstanbul Mebusu Ali Rıza Beyin; Askerî fabrikalar müdürüyeti emrinde bulunan Kayseri, İzmit, Defterdar Mensucat fabrikalarıyla Makriköy Bez ve Beykoz Debbağ ve Kundura fabrikalarının Ticaret Vekâletine raptı hakkında (2/430) numaralı teklifi kanunisi ve şayanı müzakere olduğuna dair Lâyiha Encümeni mazbatası.

253

11. — Antalya Mebusu Ahmet Saki Beyin; Muhamet Kanununun iki, üç, beş ve onikinci maddelerinin tadili hakkında (2/431) numaralı teklifi kanunisi ve şayanı müzakere olduğuna dair Lâyiha Encümeni mazbatası.

253

12. — 1341 senesi hidamati umumiyesine ait Muvazenei Umumiye Kanunu Lâyihası ve Muvazenci Maliye Encümeni mazbatası (1/506)

253

Takrirler

253

1. — İzmir Mebusu Mustafa Rahmi Beyin; ruznamede bulunan Ereğli - Karadere Demiryolu hakkındaki kanun lâyihası ile mekâtibi ziraiye şubatına sabit sermaye vaz'ı hakkındaki kanun lâyihasının cumartesi günü müstacelen müzakeresine dair takriri.

253

2. — Karahisarı şarki Mebusu Ali Süruri ve İsmail Beylerin; 3 Nisan 1339 tarihli kanunun ikinci maddesiyle muhasses bir milyon liradan otuz bin lirasının 1331 senesinde yanan Karahisarışarki Kasabasına tahsisi temenniyatına dair takriri. (4/132)

253

3. — Ordu Mebusu Recai Beyin; Donanma Cemiyetinin yeniden ihyası temenniyatına dair takriri (4/133)

253

Azayı Kirem Muamelâtı

253

1. — Sinop Mebusluğuna intihap olunan Recep Zühtü Bey hakkında üçüncü şube mazbatası.

253:254

Rey İstihsalı

254

1. — Zahire ve un ihtiyacını teshil hakkındaki kanun neticeyi arasının tebliği ve ikinci defa rey'e vaz'ı.

254,278,279:280

4. — MÜZAKERE EDİLEN MEVAD 256,257

1. — Kastamonu Mebusu Halit Beyin; Rakının bira ve likör meyanına dahil olup olmadığının tefsirine dair (4/212) numaralı takriri ve

Adliye ve Kavanini Maliye Encümenleri mazbataları. 256:257,281:282

2. — Münhal bulunan Divanı Muhasebat Reisi Saniliklerini vekâleten idare eden azadan Hacı Ziya ve Abdülcelil Beylere ait vekâlet maaşlarının sülüs olarak itasına dair Divanı Muhasebat Riyasetinin (3/334) numaralı tezkeresi ve Divanı Muhasebat Encümeni mazbatası. 257:259,266:267

3. — Mektebi Bahriyeden neş'et edip donanma tatbikatında bulunan mülâzımlar (1/392) ile Mülkiye Baytar mektebinden asker olarak mezun baytarlara yüzellişer lira itasına dair (1/141) numaralı iki kıt'a kanun lâiyhası ve Müdafai Milliye ve Muvazenei Maliye Encümenleri mazbataları. 259:263,266:267

4. — Bolu Mebusu Şükrü Beyin; Devlet ormanlarından köylülerin intifa hakkı kanununun ikinci maddesine bir fıkra tezyiline dair (2/382) numaralı teklifi kanunisi ve Ziraat Encümeni mazbatası. 263:265,271:272

5. — Giresun Mebusu Hakkı Tarık Beyin; Mektebi Tıbbiyeyi Askeriyeden neş'et edecek etibbayı askeriyeye ikmalî nevakıs ve teçhizatları için yüzellişer lira verilmesine dair 2 Eylül 1339 tarihli kanunun Askerî Maaşat ve Tahsisatı Fevkalâde Kanunundaki dördüncü madde ile ifa edilip edilmediğinin tefsiri hakkında (4/213) numaralı tavrî ve Müdafai Milliye ve Muvazenei Maliye Encümenleri mazbataları. 265:266

6. — Afyon Karahisar Vilâyeti hareket-zedegânının tehvini ihtiyacı için elli bin lira tahsisi hakkında (1/564) numaralı kanun lâiyhası ve Muvazenei Maliye Encümeni mazbatası. 267:269,283:284

7. — Ereğli - Kadere şimendifer hattının inşaa ve işletilmesi için 1340 senesi bütçesine mevzu tahsisatın 1341 senesinde dahi sarfı hakkında (1/541) numaralı kanun lâiyhası ve Nafia ve Muvazenei Maliye Encümenleri mazbataları. 269:271

BİRİNCİ CELSE

Bed'i Müzakerat Saat 1.35

Reis : Kâzım Paşa

Kâtipler : Ruşen Eşref Bey (Karahisarısahip), Hakkı Bey (Van)

REİS — Celseyi küşat ediyorum. Zaptı Sabık Hulâsası okunacaktır.

1. — ZAPTI SABIK HULÂSASI

Otuzsekizinci İçtima

21 Kânunusani 1341 çarşamba

Birinci Celse

Kâzım Paşanın tahti riyasetlerinde bilinikat zaptı sabık hülasası kıraat ve aynen kabul ve evrakı varide ait oldukları mahallere havale olundu.

Firara sebebiyet maddesinden mahkûm Karaköseli bir şahsa ait Adliye Encümeni mazbatası kıraat ve kabul edildi.

Tapu İdarelerince istiyfa edilmekte olan rüsum ve sair hakkındaki lâiyhai kanuniyenin, tekrar tetkik edilmek üzere iadesine dair Başvekâlet tezkeresi kıraat ve kabul olundu.

İzmir Mebusluklarına intihap olunan Ahmet Münir ve Kâmil Beyler hakkında birinci şube mazbatası kıraat ve kabul edildi.

Ecnebi Mütihazsıslar ile kutuluk keresteler hakkında Kastamonu Mebusu Halit ve Rize Vilâyetinin ahvali sıhhiyesine dair Rize Mebusu Ali Beylerin;

suallerine Başvekil Fethi, Maliye Vekili Mustafa Abdülhalik ve Sıhhiye Vekili Doktor Mazhar Beyler tarafından verilen cevaplar istima olundu.

Badehu 1340 senesi bütçesine tahsisatı munzam ma itasına vesaireye dair olunan kanun lâyihasının müzakeresine iptidar edildi. Ve cereyan eden müzakeret neticesinde gerek fasılaların ve gerek mevad kanunienin cümlesi aynen kabul olundu.

Müteakiben 1340 senesi Ziraat Vekâleti Bütçesine tahsisat ilâvesi hakkındaki mevad kanuniye müzakere ve aynen kabul edildi. Badehu her iki kanun tayini esamî ile reye vaz ve tasnifi ârâya kadar celse tatil olundu.

İkinci Celse

Kâzım Paşa tarafından küşat olunarak birinci celsede reye vaz edilen kanunlardan birincisinin 134 ve

ikincisinin 138 rey ile kabul edildiği tebliğ olunduktan sonra zahire ihtiyacını teshil maksadıyla mubayaa olunacak stok mal hakkındaki kanun lâyihasının müzakeresine başlandı. Ve ledelmüzakere Ticaret Encümeninin tanzim ve teklif ettiği mevad kanuniye aynen kabul ve kanunun heyeti umumiyesi tayini esamî ile reye vaz edildi.

Badehu rakının bira ve likör meyanına dahil olmadığına dair Kavanini Maliye Encümeni mazbatasının müzakeresine geçildi ve fakat Mecliste ekseriyet kalmadığı anlaşılacak perşembe günü içtima edilmek üzere celse tatil olundu.

REİS — Efendim! Zaptı Sabık hakkında bir mütalaa var mı? (Hayır sesleri) zaptı sabık aynen kabul edilmiştir.

2. — SUALLER, CEVAPLAR

1. — *Bozok Mebusu Ahmet Hamdi Beyin; Türk üserasının celbi için Rusya'ya gönderilen heyet hakkında şifahî suali.*

REİS — Müdafaai Milliye Vekâletine havale ve 22 kânunusani 1341 de tebliğ edilmiştir.

3. — EVRAKI VARİDE

Teklifler

1. — *Bozok Mebusu Süleyman Sırrı Beyin; İstiklâl Madalyası Kanununun altıncı maddesinin tadili hakkında teklifi kanunisi (2/425).*

2. — *Rize Mebusu Ekrem Beyin; biradan maada bilcümle müskiratın âlenen istimalinin memnuiyetine dair teklifi kanunisi (2/436)*

REİS — İki teklif de Lâiha Encümenine havale edilmiştir.

Mazbatalar

1. — *1340 senesi Muvazenei Umumiye Kanununun tefsirine dair (3/281) numaralı Başvekâlet tezkere ve Kavanin ve Muvazenei Maliye Encümenleri mazbataları.*

REİS — Ruznameye alındı.

2. — *Rize Mebusu Ali Beyin; 29 Nisan 1340 tarihli Mükellefiyeti Askeriye Kanununun 138 nci maddesinin tadili hakkında (2/422) numaralı teklifi kanunisi ve şayanı müzakere olduğuna dair Lâyiha Encümeni mazbatası.*

REİS — Müdafaai Milliye Encümenine havale edilmiştir.

3. — *İstanbul Mebusu Ali Rıza Beyin; Askerî Fabrikalar Müdüriyeti umumiyesi emrinde metruk*

bir halde bulunan Ayazmadere ve Ağaçlı maden ocaklarıyla mevcut hututu hadidiye ve alât ve edevatı muharrike ve müteharrikesinin İstanbul Şehremanetine devri hakkında (2/432) numaralı teklifi kanunisi ve şayanı müzakere olduğuna dair Lâyiha Encümeni mazbatası.

REİS — Müdafaai Milliye ve Muvazenei Maliye Encümenlerine havale edilmiştir.

4. — *İstanbul Mebusu Ali Rıza Beyin; Ermeniler tarafından Tiflis'te şehit edilen Jandarma Mülâzımievveli Süreyya Bey, ailesine hidematı vataniye tertibinden maaş tahsisine dair (2/424) numaralı teklifi kanunisi ve şayanı müzakere olduğuna dair Lâyiha Encümeni mazbatası.*

REİS — Muvazenei Maliye Encümenine havale edilmiştir.

5. — *Giresun Mebusu Hakkı Tarık Beyin; Türkiye'ye ithal edilecek unların gümrük resmine dair (2/425) numaralı teklifi kanunisi ve şayanı müzakere olduğu hakkında Lâyiha Encümeni mazbatası.*

REİS — Kavanini ve Muvazenei Maliye Encümenlerine havale edilmiştir.

Ticaret Encümenine de aidiyeti vardır efendim.

AKÇORAOĞLU YUSUF BEY (İstanbul) — Ticaret Encümenine de aidiyeti vardır efendim.

REİS — O halde Kavanin ve Maliye ve Ticaret Encümenlerine havale edildi.

6. — *Karesi Mebusu Vehbi Bey ve rüfekasının; Şeyhülislâmı esbak Musa Kâzım Efendi merhumun ailesine hidematı vataniye tertibinden maaş tahsisi hakkında (2/426) numaralı teklifi kanunisinin şayanı müzakere olduğuna dair Lâyiha Encümeni mazbatası.*

REİS — Muvazenei Maliye Encümenine havale edilmiştir.

7. — *Kayseri Mebusu Sabit Beyin; Birinci Büyük Millet Meclisi azasından olup, maluliyet ve şeyhuhet dolayısıyla düçarı sefâlet ve muhtacı muavenet olanlara hidematı vataniye tertibinden maaş tahsisi hakkında (2/427) numaralı teklifi kanunisi ve şayanı müzakere olduğuna dair Lâyiha Encümeni mazbatası.*

REİS — Muvazenei Maliye Encümenine havale edilmiştir.

8. — *İzmit Mebusu İbrahim ve Zonguldak Mebusu Halil Beylerin; Budaklar Nahiyesi Müdürü Halit Efendinin cürüm ve cezasının affına dair (2/428) numaralı teklifi kanunisi ve şayanı müzakere olduğu hakkında Lâyiha Encümeni mazbatası.*

REİS — Adliye Encümenine havale edilmiştir.

9. — *Gaziantep Mebusu Ahmet Remzi Beyin; 3 Nisan 1340 tarih ve 460 numaralı Muhamat Kanununun 11 ve 12 nci maddelerinin tadili hakkında (2/429) numaralı teklifi kanunisi ve şayanı müzakere olduğuna dair Lâyiha Encümeni mazbatası.*

REİS — Adliye Encümenine havale edilmiştir.

10. — *İstanbul Mebusu Ali Rıza Beyin; Askerî Fabrikalar Müdüriyeti emrinde bulunan Kayseri, İzmit, Deftardar Mensucat fabrikalarıyla Makriköy Bez ve Beykoz Debbağ ve Kundura fabrikalarının Ticaret Vekâletine rapıtı hakkında (2/430) numaralı teklifi kanunisi ve şayanı müzakere olduğuna dair Lâyiha Encümeni mazbatası.*

REİS — Müdafaai Milliye ve Ticaret Encümenlerine havale edilmiştir.

11. — *Antalya Mebusu Ahmet Saki Beyin; Muhamat Kanununun iki., üç. beş ve on ikinci maddelerinin tadili hakkında (2/431) numaralı teklifi kanunisi ve şayanı müzakere olduğuna dair Lâyiha Encümeni maztabası.*

REİS — Adliye Encümenine havale edilmiştir.

12. — *1341 senesi hidematı umumiyesine ait Muvazenei Umumiye Kanunu lâyihası (1/506) ve Muvazenei Maliye Encümeni mazbatası. (1)*

REİS — Encümenen gelmiştir. Azayı Kirama tevzi olunacaktır. Bundan bir hafta sonra müzakeresine başlayacağız.

İHSAN HAMİT BEY (Ergani) — Tevziinden bir hafta sonra müzakere edilecektir.

REİS — Bugün tevzi olunacaktır efendim.

Takrirler

1. — *İzmir Mebusu Rahmi Beyin; ruznamede bulunan Ereğli - Karadere demiryolu hakkındaki kanun lâyihasıyla, mekâtibi ziraiye şubatına sabit sermaye vaz'ı hakkındaki kanun lâyihasının Cumartesi günü müstacelen müzakeresine dair takriri.*

REİS — Okunacaktır efendim!

Riyaseti Celileye

Ruznamenin onbirinci maddesindeki Ereğli - Karadere demiryolu hakkındaki kanun ile onbeş numaradaki Mekâtibi ziraiye şubatına sabit sermaye vaz'ı hakkındaki kanunun Cumartesi gününden müstacelen müzakeresinin kabulünü teklif eyerim.

İzmir

Rahmi

ZİRAAT VEKİLİ HASAN FEHMİ BEY (Gümüşhane) — Efendim! Heyeti Celileden bendeniz de bu hususun müstaceliyeti için rica ediyorum. Heyeti Celile arzu buyursa izahat vereyim. (Hacet yok sesleri).

REİS — Efendim! Takrirden bulunan iki maddenin Cumartesi günü müstacelen müzakeresi teklif ediliyor. Kabul edenler lütfen el kaldırsın... Kabul etmeyenler el kaldırsın... Kabul edilmiştir efendim.

2. — *Karahisarı Şarki Mebusu Ali Sururi ve İsmail Beylerin; 3 Nisan 1339 tarihli Kannunun ikinci maddesiyle muhassas bir milyon liradan otuz bin liranın 1331 senesinde yanan Karahisarı Şarki Kasabasına tahsisi temenniyatına dair takriri (4/132)*

REİS — Başvekâlete havale edilmiştir.

3. — *Ordu Mebusu Recai Beyin; Donanma Cemiyetinin yeniden ihyası temenniyatına dair takriri (4/133)*

REİS — Başvekâlete havale edilmiştir.

Azayı Kiram muamelâti

1. — *Sinop Mebusluğuna intihap olunan Recep Zühtü Bey hakkında üçüncü şube mazbatası.*

REİS — Okunacaktır.

(1) Bütçe lâyihası zaptın sonuna merbuttur.

Riyaseti Celileye

Kemalettin Sami Paşanın istifasına mebni inhi-
lâl eden Sinop Mebusluğuna intihap edilen Recep
Zühtü Beyin: mazbatai intihabiyesi şubemizce bit-
tetik muamelei intihabiyenin muvafığı kanun ol-
duğu kabul edilmekle Heyeti Umumiyyeye arz ve
taksimine karar verildi.

Üçüncü Şube Reisi

Elâziz

Naci

Kâtip

Karahisarî Şarki

İsmail Hakkı

REİS — Efendim! Şubenin mazbatasını reyinize
arz ediyorum. Kabul edenler ellerini kaldırsın... Ka-
bul etmeyenler ellerini kaldırsın... Kabul edilmiştir.

İkinci defa rey istihali

1. — *Zahire ve un ihtiyacının teshil hakkında-
ki kanun neticei ârâsının tebliği ve ikinci defa reye
vaz'ı.*

REİS — Efendim! Zahire ve un ihtiyacını teshil
hakkındaki Kanunun neticei ârâsını arz edeyim.
Dünkü içtimada malumuâliniz bu kanun reye kon-
muş ve 87 zat reye iştirak etmişti. Nisap olmadığın-
dan bugün tekrar reye kuyuyoruz. Rey kutuları
gezdirecektir. Kabul edenler, beyaz, etmeyenler kır-
mızı rey verecektir.

2. — SUALLER, CEVAPLAR

2. — *Dersim Mebusu Feridun Fikri Beyin; Der-
sim'in Başvarteni Nihayesi asayiş hakkında Dahi-
liye Vekâletinden suali.*

REİS — Sahibi sual yine burada olmadığından
suali sakıt olmuştur. Başka zaman yine sual edebi-
rir.

3. — *Ergani Mebusu Kâzım Vehbi Beyin; Er-
gâni Bakır madeni hakkında Ticaret Vekâletinden
suali ve Ticaret Vekili Ali Cenani Beyin şifahi cewa-
bı.*

REİS — Kâzım Vehbi Beyin Ticaret Vekâletin-
den suali vardır. Vekili aidi cevap vereceklerdir.

Büyük Millet Meclisi Riyaseti Celilesine

1. — Ergani bakır madeni işletmek için teşekkül
eden şirketin sarahatı faaliyeti nedir? İmalât ve te-
sisata ne zaman başlanacaktır.

2. — Ergani hattının ikmalî inşaatı bittabi uzun
bir vakte tevakkuf edeceğinden bu müddet zarfında
çıkartılacak bakırları kamyonlarla nakli düşünülmüş
müdür? Bu cihetleri bir kerre de lisanı resmî hükü-
metten dinlemek mecburiyeti derkâr olmakla Tica-
ret Vekili Beyefendinin şifahen izahat vermelerini
rica ederim.

Ergani Mebusu

Kâzım Vehbi

TİCARET VEKİLİ ALİ CENANİ BEY (Gazi-
antep) — Efendim, Ergani Bakır Madeni Türk Şir-
keti teessüs etmek üzeredir. Tetkikat için Ergani'ye
şimdiden memurlar gönderilmiştir. Arada - Ergani
hattının inşaatını İtibari Millî Bankası tesri etmek
üzere tertibat almışlardır. Fabrikanın inşaatı, made-
nin işletilmesi yapılan tetkikata göre iki seneden
evvel mümkün olamayacaktır. Yani cevherin istih-

salı iki sene sonra olacaktır. Ve ümit ediyoruz ki
Ergani - Arada hattı inşaatı bitmek üzere buluna-
caktır. Binaenaleyh ayrıca kamyonlarla nakliyata ih-
tiyâç görülmeyecektir. Şayet hat, cevherin çıktığı
zamana ikmal edilmezse o zaman ufak bir tesviye
turabiye ile bazı mahallerde kamyon işletmek müm-
kündür. Fakat şimdiden kamyonla nakliyat yapmak
hususunu düşünmek zamanı gelmemiştir. Mevcut
olan malumât bundan ibarettir efendim.

KÂZİM VEHBİ BEY (Ergani) — Efendim,
bendeniz suallerime vazih cevap alamadım. Hazine-
ye senevi ellibin İngiliz lirası temin eden bir maden,
dünyanın hiç bir tarafında ihmal olunmaz ve olun-
mamıştır. Orada bir çok safahat vardır. Ne zaman
hat yapılacak, bunları vazihan söylemeleri lâzımdı.
Verilen cevaplar bermutat istikbal sigasının muhte-
lif tasrifatından ibarettir. Orada âcil bir ihtiyaç
vardır. Hazinenin ihtiyacı vardır. Şirket teessüs et-
mek üzere bulunduğunu beyan buyurdular. Halbuki
biz şirketin teessüs ettiğini Meclisi İdarenin teşekkü-
lü ile öğreniyoruz. Hat yapıncaya kadar oradaki
ocaklar tamir edilecek midir? Kalhaneler yapılacak
mıdır? Bunları soruyorum. Cevaplarını vazih söyle-
sinler efendim.

TİCARET VEKİLİ ALİ CENANİ BEY (Gazi-
antep) — Efendim, Ergani madenini işletmek üzere
bir Türk Anonim Şirketi teessüs etmiştir. Meclisi
İdaresi bir haftaya kadar içtima edecektir. Şimdi
Meclisi İdare meydana gelmeksizin orada madende
yapılacak olan tamirat, tesisat ne suretle yapılabilir?
Ve bugün Ergani - Arada hattının inşasına nasıl
başlanabilir? Binaenaleyh Meclisi İdare bir haftaya
kadar teşekkül edecektir. Sermaye toplayacaktır, ve

bu işe başlanacaktır. Bundan daha vazih ne olabilir? Bilemiyorum.

KÂZİM VEHBİ BEY (Ergani) — Kâfi efendim.

4. — *İstanbul Mebusu Ali Rıza Beyin; Malûl-niguzat ile mütekaidini askeriyeye bahşolunan bey'ye hakkına dair Maliye Vekâletinden suali ve Maliye Vekili Mustafa Abdülhalik Beyin şifahi cevabı.*

REİS — Efendim! İstanbul Mebusu Ali Rıza Beyin; Maliye Vekâletinden suali vardır. Okunacaktır:

Riyaseti Celileye

19 Teşrinisani 1337 tarihli Kanun ile işbu kanuna zeylen Meclisi Âlice kabul edilen 21 Şubat 1340 tarihli Kanun mucibince Devlet inhisarında bulunan bilûmum mevadın beyiye hakkı ve beyiye hissei menafii malûl gazilerle şüheda evlâdına ve malûl mütekaidine hasir ve tahsis edilmiş olduğu halde bugüne kadar tütünden başka devlet inhisarında bulunan pul ve tuzdan istifade edememişlerdir. Ahiren kibrit ile ispirotoda Devlet inhisarına girmiş olduğundan malûlini askeriyeye ile şüheda evlâdının ve malûl mütekaidinin işbu mevadı inhisariyeden ne suretle istifade ettirileceğini ve şimdiye kadar tuz ve pul beyiyesiyle hissei menafinin malûlline hasir ve tahsis edilmemesindeki mecburiyetin neden tevellüt eylediğini ve kanun ahkâmının tamamii tatbiki için ne gibi tedabir ittihaz edildiğini Maliye Vekilinden şifahen sual eylerim.

İstanbul Mebusu
Ali Rıza

MALİYE VEKİLİ MUSTAFA ABDÜLHALİK BEY (Kângırı) — Efendim, Ali Rıza Beyefenin suallerinde şimdiye kadar inhisar altında bulunan pul, tuz, müskrat ve kibrit gibi mevadın malûline niçin verilemediğini soruyorlar. Kibrit inhisarı Marttan itibaren mevkii tatbikiye konulacaktır. Bunu deruhte eden şirkete müteferrik satışlarında malûlini tercih etmek suretiyle yapması tembih edilmiştir. Malûmuâliniz tuzun yalnız memlahadan ihracı tahtı inhisardadır. Kim isterse gider, ve oradaki fiyatla istediği kadarını alır. Yalnız geçen sene Muvazenei Maliye Encümeninin bir tavsiyesi vardı. O da: Tuz, paket haline konulsun ve bunu Düyunu Umumiye satsın denildi. Şimdi bunu tecrübe ediyoruz. İstanbul ile Ankara'da satışa başladık. Bunda muvaffak olabilirsek ve malûlin; tuzu her yerde bulundurabilecek surette satabilirsek onu da kendilerine verebiliriz. Fakat hiçbir vakit tuzlaya gidip tuz satınalmak isteyenleri menetmek kudretini

kanun bize vermiyor. Müskirat inhisarına da başlanmaz başlanmaz malûlinin satmasını terviç edeceğiz. Pul meselesine gelince: Pul bir resimdir. Hükümet doğrudan doğruya resim olarak satıyor. Bunun için de kanunda bir sarahat yoktur. Doğrudan doğruya inhisar altında bulunan mevaddır. Bu ise inhisar değil resim olarak telakki ediliyor.

ALİ RIZA BEY (İstanbul) — Bendeniz bunu inhisar olarak telakki ediyorum. Bu noktayı muhtacı tefsir görmekle beraber cevabı kâfi görüyorum.

5. — *İzmit Mebusu Mustafa Beyin; İtalya tezgâhlarında matlubatımıza mukabil bir tahtelbahir inşa ettirileceği hakkındaki neşriyata dair Maliye Vekâletinden suali.*

REİS — Sahibi sual hazır değildir.

6. — *Ergani Mebusu Kâzım Vehbi Beyin; Darülfünun Tıp ve Hukuk fakülteleri müdâvimini beyninde mütehaddis vakaya dair suali ve Maarif Vekili Saraçoğlu Şükrü Beyin şifahi cevabı.*

Riyaseti Celileye

Darülfünunun Tıp ve Hukuk fakülteleri müdâvimleri arasındaki arbedei malûme dolayısıyla gazetelerde görülen şaiyat ve tefsiratı müessife dikkati mahsusayı istilzam edecek bir mahiyettedir. Taalisi uğrunda pek çok masraflar ve emekler ihtiyar olunan ve Türk gençliğini en mütemayiz çehresiyle temsil etmek mevkiinde bulunan Darülfünunumuzu her suretle nezih ve mütekâmil görmek isteriz. Binaenaleyh işbu noktaların efkârı umumiye muvacehesinde taayyün etmesi lâzımdır. Romanya'ya giden Darülfünun talebesinin başında bir müderris bulundurmamak lüzumu niçin hissedilmemiştir? Meselenin evveliyatı malûm ve hatta bu bapta Darülfünun emanetinden şikâyet ve ihbar vaki olduğu mervi bulunmasına nazaran ale-nî bir mücadele şekline inkılâp etmeden evvel hâdisenin menine tevessül edilmemesi esbabı nedir? Alâkadarlar tecziye olunacak mıdır? Mümasil vakayinin tekerürüne mani olmak için ne gibi tedabir ittihaz edilecektir? Darülfünun Emanetinin bu hususta bir hissei ihmali var mıdır? Maarif Vekili muhtereminin ilk celsede şifahen izahat vermelerini rica ederim.

Ergani
Kâzım Vehbi

MAARİF VEKİLİ SARAÇOĞLU ŞÜKRÜ BEY (İzmir) — Efendim! Cümlelerin malumu olduğu üzere Darülfünun binası dahilinde şayanı teessür bir hâdise cereyan etmiştir. Meseleye bir taraftan hepinizin bildiği gibi Adliye ve diğer taraftan da Darülfünun

heyeti vaziyet etti. O Darülfünun ki geçen sene Heyeti Celileniz tarafından kabul edilen bir kanunla muhtariyetini iktisap etmiş idarî, kazâî, ilmî salâhiyetleri haizdir. O dahi meseleye vaziyet etmiştir. Binaenaleyh Maarif Vekâleti kanidir ki, ümit ediliyor ki meseleye vaziyet eden Darülfünun heyeti hem meseleyi şu suretle halledecek ve hem de bir daha bu gibi mesailin âdemi tahaddüsü için lâzım gelen tedabiri alacaktır. Romanya'ya gitmiş olan talebenin aralarında bir veya birkaç kişilik bir müderris heyeti bulunmuş olsaydı, hiç şüphesiz daha iyi olurdu. Henüz mesele bir neticeye iktiran etmeden Maarif Vekâletinin bu mesele hakkında bir hüküm vermesini istemek zannediyorum ki biraz istical olur. Onun için intizar ediyoruz ve ümit ediyoruz ki Darülfünun heyeti hem meseleyi halledecek ve hem de bu gibi mesailin ademi tekerrürü için lâzım gelen esbabı ihzar edecek ve nazarı dikkate alacaktır.

KÂZİM VEHBİ BEY (Ergani) — Efendim! Cevabı kâfi görüyorum. Yalnız şunu ilâve edeyim ki, Türk Milleti ilme, irfana doğru yürürken üzerinden asırlar geçtiği halde bekâret devrini muhafaza eden ve millî mücadeleden en büyük mesnetlerinden birisi bulunan seciyesine ve ahlâkına, nezahetine itina gösterilmek ister, Maarif Vekili Beyefendinin pek hassas olmalarını temenni ederim ve bizi de yakında kemaliyle tatmin edeceklerine kaniim.

MAARİF VEKİLİ SARAÇOĞLU ŞÜKRÜ BEY (İzmir) — Maarif Vekâleti de aynı hislerle meşbudur ve ümit ederiz ki bütün memleket ve bizzat Darülfünun heyeti de aynı hislerle meşbudur.

REİS — Efendim! Ruznamei müzakerata geçiyoruz.

Zahire ve Un İhtiyacını Teshil hakkındaki Kanuna ait rey istihsali muamelesi bitmiştir. Müzakere edilecek mevada geçiyoruz.

4. — MÜZAKERE EDİLEN MEVAD

1. — *Kastamonu Mebusu Halit Beyin; rakının bira ve likör meyanına dahil olup olmadığının tefsirine dair (4/212) numaralı tavriri ve Adliye ve Kavanini Maliye encümenleri mazbataları.*

REİS — Mazbata geçen celsede müzakere edilmiş ve müzakere kâfi görülerek tavrirlere rey vazolunmuştu. Şimdi mazbatayı reye vazededeceğiz. Fakat yeniden iki tavriri vardır. Fakat esasen geçen celsede müzakere hitam bulmuştur. Yeniden nazarı itibara alınamaz. Yalnız tayini esami ile reye konulması hakkında tavriri vardır. Okuyacağız.

Riyaseti Celileye

Rakının, bira ve likör meyanında olmadığı hakkında Adliye Encümeni mazbatasının tayini esami ile reye vazedilmesini teklif ederiz.

22 Kânunusani 1341

Ordu	Canik	
İsmail	Cavit	
Rize	Canik	
Esat	Süleyman Necmi	
Giresun	Karahisarışarki	
Tahir	İsmail	
Mersin	Ordu	Erzurum
Ahmet Besim	Hamdi	Rüşti
Erzurum	Eskişehir	Kayseri
Halet	Mehmet Arif	Halit
Çorum	Tokat	Zonguldak
Dr. Mustafa Lutfi	Mustafa	Halil

Niğde

Ebubekir Hazım

İçel

Mehmet Hilmi

SÜLEYMAN SIRRI BEY (Bozok) — Adliye Encümeninin değil, Kavanini Maliyenin mazbatasını reye konulacaktır. Usul öyledir. Son mazbata Kavanini Maliye Encümenindedir. Reye konur.

REİS — Efendim! Kavanini Maliye Encümeni mazbatasını da Adliye Encümeni mazbatasının aynıdır. Mamafih hangisi arzu olunuyorsa izah olunsun, Tavrirdaki maksat nedir? (Anlaşılmıyor sesleri.)

Efendim! Geçen celse mazbata müzakere edilmiş, tadil tavrirlere okunmuş, reye vazedilmiş, mazbatanın reye vazı zamanında ekseriyet olmadığı anlaşıldığından reye vazı ertesi celseye talik olunmuştur. Şimdi reye vazolunmak üzere iken onbeş imzalı bir tavriri mazbatanın tayini esami ile reye vazını teklif ediyorlar. Fakat tavriri Kavanini Maliye Encümeni mazbatasının reye vazı mahiyetinde değildir. Ondan evvelki Adliye Encümeni mazbatasının reye vazını talep mahiyetindedir. Fakat ikisi de aynı mealde olduğu için tavriri sahiplerinden birisi maksadını izah etse daha iyi olur. Maksat, Kavanini Maliye Encümeni mazbatasını mıdır?

SÜLEYMAN NECMİ BEY (Canik) — Evet efendim, ikisi de aynı mahiyette olduğundan Kavanini Maliye Encümeni mazbatasını tayini esami ile reye konulsun.

MEHBİ BEY (Karesi) — Kavanini Maliye Encümeninin bir fırkai hükmiyesi vardır, bunun reye konulmasını mı arzu ediyorlar?

ABDULLAH BEY (Trabzon) — Geçen içtimada ekseriyet yoktu. Mazbatayı işitmeyen arkadaşlar vardır. Terkar okunsa iyi olur.

REİS — Efendim! Mazbata tab ve tevzi olunmuştur. Müzakereye tekrar baştan başlanamaz, bırakıldığı yerden başlanır.

SÜLEYMAN SIRRI BEY (Bozok) — Efendim! Bu teklif evvelce Adliye Encümenine gitmiş, Kavanini Maliye Encümeni Adliye Encümeninin noktai nazarı istemiş Adliye Encümeni de noktai nazarı Kavanini Maliye Encümenine bildirmiştir. O noktai nazara iştirak ederek sarahaten tefsirli bir madde yapmış; mazbatanın sonucusu Kavanini Maliyenindir. Usulen onun reye konması lâzımdır. Arkadaşımız tayini esami istiyor; o başka meseledir.

REİS — Efendim! Kavanini Maliye Encümeninin tefsirini tayini esami ile, yoklama suretiyle reye vazedeceğiz. (Genç dairei intihabiyesinden istihsali ârâya başlandı.)

BAŞVEKİL ALİ FETHİ BEY (İstanbul) — Paşa Hazretleri! Kavanini Maliye Encümeni mazbatası okunmuş mudur? Bir defa reye vazedilecek mazbatanın Meclisi Âlide okunması lâzımdır.

REİS — Efendim! Geçen celsede mazbatalar okundu ve müzakere cereyan etti.

BAŞVEKİL ALİ FETHİ BEY (İstanbul) — Yalnız Adliye Encümeni mazbatası okunmuştu.

REİS — Efendim! Reylerini vermeyenler lütfen reylerini istimal etsinler.

Efendim! İstihsali ârâ hitam bulmuştur.

Efendim! Memleketin Zahire ve Un İhtiyacının Teshili hakkındaki Kanunda 144 zat reye iştirak etmiştir. 126 kabul, 17 ret, bir müstenkif vardır. Kanun 126 rey ile kabul edilmiştir.

Efendim! Rakının, bira ve likör meyanına dahil olmadığına dair tefsir mazbatasına 155 zat reye iştirak etmiştir. 132 kabul ve 23 rettir. Binaenaleyh 132 rey ile kabul edilmiştir. On dakika teneffüs etmek üzere celseyi tatil ediyorum.

Hitamı Celse saat : 2.35

İKİNCİ CELSE

Bed'i Müzakerat Saat : 3.50

REİS : Kâzım Paşa

KÂTİPLER : Ragıp Bey (Zonguldak), Hakkı Bey (Van)

REİS — Celseyi açıyorum efendim. Müzakere edilecek mevadın ikinci maddesine geçiyoruz.

4. — MÜZAKERE EDİLEN MEVAD

2. — *Münhal bulunan Divanı Muhasebat Reisi Saniliklerini vekâletten idare eden azadan Hacı Ziya ve Abdülcelil Beylere ait vekâlet maaşlarının sülüis olarak itasına dair Divanı Muhasebat Riyasetinin (3/334) numaralı tezkeresi ve Divanı Muhasebat Encümeni mazbatası.*

REİS — Mazbatayı okuyoruz.

Divanı Muhasebat

Adet : 3825/25

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Riyaseti Celilesine

Teşkilâtı cedidenin tatbiki sebebiyle vazifesi kesbi vüsat ve ehemmiyet eden Divanı Muhasebattan münhal bulunan Reisi saniliklerin intihap zamanına kadar vekâletle idaresi zaruretine mebni azadan Hacı Ziya

ve Abdülcélil Beyler münhal Reisi Sanilikler Vekâletine humüs maaşla intihap edilmiş ve vazifei mezkûrenin ehemmiyet ve derecesiyle beraber mebdei teşkilât olmak hasebiyle muamelât ruzmerreden başka istihzarat ile de iştigalden naşi vekâlet maaşının mesağı kanunî veçhile sülüs derecesine iblâğı zarureti revnûma olarak keyfiyet 10 Ağustos 1340 tarihli ve 1381/14 numaralı tezkereci acizanemle huzuru samii Riyaset panahilerine arz edilmişti. Tezyit salâhiyetinin Divanın merbut bulunduğu Meclisi Âliye intikal edeceği bu kerre Meclisi müşarünileyhaca tefsiren ittihaz buyrulan karar iktizasından olmasıyla mumaileyhimaya ait vekâlet maaşının marûlarz lüzum ve zarurete mebni vazifei mezkûreyi ifaya başladıkları tarihten bilitibar sülüs olarak tesviyesine Meclisi Âlice müsaade buyurulmasını istirham eylerim efendim hazretleri. 17 Kânunuevvel 1340

Divanı Muhasebat
Reisi Evveli
Fuat

Türkiye Büyük Millet
Meclisi Divanı Muhasebat

Encümeni
Adet : 3 Karar 23 . 12 . 1340

Divanı Muhasebat Encümeni Mazbatası
Riyaseti Celileye

Divanı Muhasebat Riyasetinin Encümenimize muhavvel merbut tezkeresi kıraat ve tetkik olundu. Münhal bulunan Reisi Saniliklere vekâleten tayin edilmiş olan kıdemli azadan iki zatın tezkerede dermiyan olan esbabı mucibeye binaen vekâlet maaşlarının sülüs derecesine iblâğı hakkında Divanı Mezkûr Riyasetinin Meclisi Âliye 10 Ağustos 1340 tarihinde vaki olan müracaatı üzerine bu bapta salâhiyettar makamın bu kerre Kavanini Maliye Encümeninin Heyeti umumiyece tasvip buyrulan tefsiriyle Meclisi Âli olduğu taayyün etmiş olmasına göre maaşatı mezkûrenin salifilarz tezkere tarihinden itibaren sülüs derecesine iblâğı Encümenimizce muvafık görülmüş olmakla Heyeti Celileye arz ve teklif olunur.

Divanı Muhasebat	
Encümeni Reisi	Mazbata Muharriri
Karesi Mebusu	Trabzon
Mehmet Vehbi	Şefik
Kâtip	Aza
Gaziantep	Isparta
Ahmet Remzi	Mükerrerem

ZÜLFÜ BEY (Diyarbakir) — Reis Paşa! Müsaade buyursanız Divanı Muhasebat Encümeninden bir şey soracağım. Efendim! Divanı Muhasebat Reisi ve Azalarının intihabı kanunen Meclisi Âliye aittir. Bu böyle iken, Heyeti Celile niçin intihap etmiyor? Eğer biz, bahşetmiş olduğu salâhiyeti istimal etmezsek, biz kendimiz kanunu tatbik etmezsek diğer yerler de vekâletle idare edilir, Vekâletler müntehap memuriyetleri ve kâleten idare ediyorlar. Onlara bir çığır açmış oluruz. Eğer lâzımsa Divanı Muhasebat Reisi ve azalarını biran evvel intihap edelim.

HASAN BEY (Trabzon) — Efendim! Divanı Muhasebat maaşatı hakkındaki usul, kanunda mazbuttur. Her hangi bir vekile vekâlet maaşı, sülüs maaş vermek için Heyeti Vekile kararı vardır ve lâzım gelir. Divanı Muhasebat mesailini neden ahkâmı umumiye daire-sinde halletmiyoruz da Vekâlet maaşları dahi Meclisi Âliye geliyor, müzakere ediliyor ve bir karar isteniliyor.

DİVANİ MUHASEBAT ENCÜMENİ REİSİ VEHBİ BEY (Karesi) — Efendim! Zülfü Bey biraderimizin suali bendenizden ziyade Heyeti Celileye raci-dir. Bu sual, Heyeti Celileye karşı irad edilecek bir sual-dir. Niçin Reis intihap etmiyoruz? Diyorlar. Bendeniz de diyorum : Niçin Reisi İntihap etmiyoruz? Encümen bunu izah etsin denilseydi, bendeniz diyecektim ki reisler ve azalar biran evvel intihap edilsin. Çünkü Divanı Muhasebatın vazifesinin kesretine binaen bun-ların biran evvel intihapları lâzımdır. İki azanın riyasetle meşgul olması doğru değildir. İki zât daha oraya iltihak etmeli ve işler daha çabuk görülmelidir. Binaenaleyh beraber temenni edelim ve intihap edelim. Hasan Bey biraderimizin sualine gelince : Geçenlerde galiba Hasan Bey Mecliste bulunmadığı bir zamanda bir tefsir çıkmıştır, haberleri yoktur. Meclisi Âli geçenlerde bir tefsir yaptı. Atik harcırah kararnamesinin bir maddesinde vekâletle ifayı vazife edecek memurine verilecek maaşat hakkında kayıt vardır. Muvazzaf memurinden ise humus maaş verilir. Muvazzaf memur değilse nısıf maaş verilir. Muvazzaf memurinden olup-ta vazifesinin ehemmiyetine ve çokluğuna binaen fazla maaş verilmek lâzım gelirse, Babıâlden vuku bulacak istizan üzerine sülüse kadar vermek caizdir. (Babiâlden vuku bulacak istizan) cümlesi geçenlerde Meclisi Âlide tefsir edildi. Babıâli kararını, Heyeti Vekile kararına attetti ve Divanı Muhasebattan vuku bulacak istizanı da meclisin heyeti umumiyesine attetti. Ona binaendirki Heyeti Celileye arz etmiştir. O tef-

sir ile Divanı Muhasebat memurini saireden ayrılmıştır.

HASAN BEY (Trabzon) — Divanı Muhasebat Memurinin maaş vesair ahkâmı kanuniyeye tabi hususatını behemahal Meclisi Âli mi tayin edecek? Bunu anlamak isterim.

VEHBİ BEY (Karesi) — Divanı Muhasebat Reisi ve Azaları hakkında burada müzakere cereyan etti.

HASAN BEY (Trabzon) — Yanlış yolda olduğunuz kanaatindeyim.

VEHBİ BEY (Devamla) — Efendim! Yanlış ise bu, yine bendenize teveccüh edecek bir sual değildir. Heyeti Umumiyeye aittir. Çünkü bu, Heyeti Celilenin kabul ettiği bir tefsir mazbatasına binaen buraya gelmiştir. Hasan Bey biraderimizden rica ederiz. Kendileri maliye mütehasıslarındandır. O tefsiri görsünler, yeniden tefsire ihtiyacı veyahut tashihe lüzum olacak noktalar varsa Heyeti Celilenize arz ederler. Bizim burada arz ettiğimiz mesele Divanı Muhasebatın inhişâl eden ikinci reisliğini üç Haziran tarihinden itibaren vekâleten idare eden Celil ve Ziya Beyler elyevm devam etmektedirler. Divanı Muhasebat yalnız alelâde vazaifi kanuniyesi ile meşgul değildir. Tertibat, tanzimat ile geceli gündüzlü çalıştıklarından bunlara sülüs maaş verilsin diye Divanı Muhasebat Riyaseti bir tezkerre ile Heyeti Celilenize müracaat ediyor. Heyeti Celileniz Encümene havale etti. Encümen de bunu muvafık gördü. Şu kadar ki tezkerenin yazıldığı tarihten itibaren tasdik edilmesi itibarıyla ve mercii hal de burasının evvelce takarrur etmesi dolayısıyledir. Maruzatım bundan ibarettir. Bunun kabulünü rica ediyoruz.

REİS — Efendim! Mazbatayı reyinize arz ediyorum. Kabul edenler lütfen el kaldırsın... Aksini reye koyuyorum. Kabul etmeyenler lütfen el kaldırsın... Kabul edilmiştir efendim.

TALÂT BEY (Ardıhan) — Şu halde intihap yapılmaz.

REİS — Efendim! Ruznamenin üçüncü maddesine geçiyoruz.

3. — *Mektebi bahriyeden neşet edip Donanmada tatbikatta bulunan mülâzımlar ile (1/392), Mülkiye Baytar Mektebinden Asker olarak mezun baytarlara yüzellişer lira itasına dair (1/141) numaralı iki kıt'a kanun lâyihası ve Müdafaa-i Milliye ve Muvazene-i Maliye Encümenleri mazbataları. (1)*

REİS — Mazbatalar okunacak.

(1) Evveliyatı onbirinci cildin 22 nci içtima zaptındadır.

Türkiye Büyük Millet
Meclisi Müdafaa-i Milliye
Encümeni
Karar : 12/5

Müdafaa-i Milliye Encümeni Mazbatası

Harbiye mektebinden çıkan zabitanın teçhizat bedeli olarak yüz elli lira almaları hakkında bir kanun mevcut değildir. 16 Kânunuevvel 1336 tarihli kanun ancak talimğâhlardan çıkan zabıt vekillerinin bu parayı almasından bahistir. Binaenaleyh gerek Harbiye ve Bahriye mekteplerinden çıkan zabitan ve gerek Mülkiye baytar mektebi âlisinden çıkacak asker baytarların teçhizat bedeli olarak alacakları yüzelli lira hakkındaki atideki lâyiha kanuniye teklif olunur.

Müdafaa-i Milliye

Encümeni Reisi

Mazbata Muharriri

Ali

Rize

Ekrem

Aza

Ordu

Recai

Mektebi Harbiye ve Bahriyeden mülâzımı sani ve Mülkiye baytar mektebi âlisinden askerî baytar olarak çıkacak efendilerin teçhizat bedelleri hakkında kanun.

Madde 1. — Mektebi Harbiyeden çıkan efendiler ile Mektebi Bahriyeden çıkan ve Donanmada tatbikatta bulunan efendilere ve Mülkiye Baytar Mektebi Âlisinden Askerî Baytar olarak neşet ve staj görmek üzere dahil oldukları Tatbikatı Bayteriye Mektebini itmam edenlere teçhizatlarını ikmal için Müdafaa-i Milliye Vekâleti bütçesinden yüzellişer lira verilir.

Madde 2. — (1) İşbu kanun hükmü 1340 senesi mezunlarına da şamildir.

Madde 3. — İşbu kanunun icrasına Müdafaa-i Milliye Vekili memurdur.

Muvazene-i Maliye Encümeni Mazbatası

15 . 12 . 1340 tarihli Heyeti Umumiye içtimasında cereyan eden müzakere üzerine Encümenimize tevdi ve iade kılınan işbu iki kıt'a lâyiha kanuniye ile evrakı müteferriası Müdafaa-i Milliye Encümeni mazbatası ile birlikte tekrar tetkik ve müzakere edildi.

Talimğâhtan zabıt vekili olarak neşet eden efendilere ikmalî nevakıs ve teçhizatları için yüzellişer lira verilmesine dair olan 11 Kânunusani 1339 tarihli ve

(1) Encümenin kararıyla ilâve edilmiştir.

76 numaralı kanun ahkâmından Mektebi Harbiyeden neşet eden zabitan efendilerin istifade edemediği anlaşılmış olduğundan bu bapta Müdafaa-i Milliye Encümenince her iki lâiyhai kanuniyeyi tevhidten ve tadilden tanzim kılınmış olan lâiyhai kanuniye encümenimizce dahi şayanı kabul görülmekle berayı tasdik heyeti celileye arzına karar verildi. 22 Kânunuevvel 1340.

Muvazenei

Maliye Encümeni Reisi	Mazbata Muharriri
Çorum	Çatalca
Ferit	Şakir
Kâtip	Aza
Konya	Ertuğrul
Fuat	Doktor Fikret
Aza	Aza
Niğde	Diyarbakir
Galip	Şeref
Aza	Aza
Giresun	Trabzon
Musa Kâzım	Şefik

REİS — Efendim! Kanununun heyeti umumiyesi hakkında söz isteyen var mı?

MUHTAR BEY (Trabzon) — Efendim! Bu lâiyha Bahriye Vekâleti teşkil edilmeden evvel yapılmıştır. Müdafaa-i Milliye bütçesinden verilecekti. Fakat şimdi Bahriye Vekâleti teşkil edildiğinden Bahriyeden neşet edip de Donanmada tatbikatta bulunan mülâzımlara Bahriye bütçesinden verilmelidir. (Doğru sesleri.)

REİS — Başka söz isteyen yoktur. Yalnız kanunun serlevhası hakkında Müdafaa-i Milliye Encümeninin bir teklifi vardır. Okunacaktır.

«Mektebi Harbiye ve Bahriyeden zabıt ve Mülkiye Baytar Mektebi Âlisinden... İlh...»
(Niçin, neden sesleri, izah etsinler sesleri.)

MÜDAFAA-I MİLLİYE ENCÜMENİ MAZBATA MUHARRİRİ EKREM BEY (Rize) — Mektebi Harbiyeden Mülâzım sani çıkmaz. Zabıt vekili çıkar. (Kürsiye sesleri.)

Efendim! Mektebi Harbiyeden Mülâzım sani olarak çıkmaz. Zabıt vekili olarak çıkar. Binaenaleyh Kanunda, Mektebi Harbiyeden çıkan Mülâzımı saniler derisek tuhaf bir şey olur. Zabıt demek daha muvafık olur. Saniyen Bahriye mektebinden Mühendis olarak çıkar.

HASAN BEY (Trabzon) — Şimdiye kadar çıkanlar Mülâzımı sani olarak çıkmıyorlar mıydı?

MÜDAFAA-I MİLLİYE ENCÜMENİ MAZBATA MUHARRİRİ EKREM BEY (Rize) — Hayır. Talimghâhtan çıkanlar Zabıt vekili çıkıyorlar. Sonra İstanbul'da Mektebi Harbiye teessüs etti. Şimdi, Mektebi Harbiyeden çıkanlar da Zabıt vekili çıkıyorlar.

HASAN BEY (Trabzon) — İstanbul'daki Mektebi Harbiyeden çıkanlar Mülâzımı sani olarak çıkıyorlardı.

MÜDAFAA-I MİLLİYE ENCÜMENİ MAZBATA MUHARRİRİ EKREM BEY (Rize) — Eski Mektebi Harbiyeden Mülâzımı sani çıkıyordu.

HASAN BEY (Trabzon) — Bundan maksat nedir?

MÜDAFAA-I MİLLİYE ENCÜMENİ MAZBATA MUHARRİRİ EKREM BEY (Rize) — Efendim! Bugün Mektebi Harbiyeden Zabıt çıkmaz. Zabıt vekili çıkar.

HASAN BEY (Trabzon) — O halde tebdil ediniz.

ABDULLAH BEY (Trabzon) — Efendim! Burada otuzdörtte çıkanlar deniyor. Bundan maksat nedir?

MÜDAFAA-I MİLLİYE ENCÜMENİ MAZBATA MUHARRİRİ EKREM BEY (Rize) — Yalnız yazılmıştır efendim. 340 olacak.

REİS — Bu Mülâzımı sani tabirini Zabıt olarak..

HASAN BEY (Trabzon) — Ne çıkıyorsa onu yazalım. Zabıt vekili çıkıyorsa Zabıt vekili yazalım.

MÜDAFAA-I MİLLİYE ENCÜMENİ MAZBATA MUHARRİRİ EKREM BEY (Rize) — Fakat o zaman Bahriyeyi çıkarmak lâzım.

KÂZIM VEHBİ BEY (Ergani) — Efendim! Bahriyeden Mühendis çıkar buyurdular. Bendeniz öyle anladım. Yanlış mı anladım? Bahriye mektebinden Mühendis nasıl çıkar izah etsinler.

ALİ RIZA BEY (Kastamonu) — Harbiyeden çıkanlara Zabıt vekili dendiği gibi Bahriyeden çıkanlara da Mühendis denilir.

REİS — Efendim! Encümenin teklifi veçhile Mülâzımı sani kelimesini Zabıt olarak tashihini kabul edenler el kaldırsın... Kabul etmeyenler el kaldırsın... Kabul edilmiştir.

Efendim! Kanunu heyeti umumiyesi hakkında başka söz isteyen yoktur. Maddelere geçilmesini kabul edenler el kaldırsın... Kabul etmeyenler el kaldırsın... Kabul edilmiştir. Birinci madde okunacaktır.

Madde 1. — Mektebi Harbiyeden çıkan efendiler ile Mektebi Bahriyeden çıkan ve Donanmada tatbikatta bulunan efendilere ve Mülkiye Baytar Mektebi Âlisinden Askerî Baytar olarak neşet ve staj görmek üzere

re dahil oldukları Tatbikatı Baytariye Mektebini itmam edenlere teçhizatlarını ikmal için Müdafaa-i Milliye Vekâleti bütçesinden yüzellişer lira verilir. (Bahriye kelimesi ilâve edilsin sesleri.)

REİS — Efendim! Böyle yerinde oturarak teklif olmaz. Encümenin bu bapta teklifi var mı?

MÜDAFAAİ MİLLİYE ENCÜMENİ MAZBATA MUHARRİRİ EKREM BEY (Rize) — Kabul ediyoruz.

REİS — Efendim neyi kabul ediyorsunuz? Ortada müspet bir teklif yok. Ya siz teklif ediniz veyahut tahriiri bir teklif verilsin. Birinci Madde hakkında tadil takrirleri vardır okunacaktır :

Riyaseti Celileye

Maddeye (Bahriye) kelimesinin ilâvesini teklif ederim.

Trabzon
Ahmet Muhtar

REİS — Efendim! Bu takriri nazarı dikkate alanlar el kaldırsın... Nazarı dikkate almayanlar el kaldırsın.. Nazarı dikkate alınmıştır. Encümen bu tarzda kabul ediyor mu?

MÜDAFAAİ MİLLİYE ENCÜMENİ MAZBATA MUHARRİRİ EKREM BEY (Rize) — Evet.

REİS — Efendim! Tadil ilâve olundu. Bu şekilde muaddel maddeyi okuyoruz :

Madde 1. — Mektebi Harbiyeden çıkan efendilerle Mektebi Bahriyeden çıkan ve Donanmada tatbikatta bulunan efendilere ve Mülkiye Baytar Mektebi Âlisinden Askerî Baytar olarak neşet ve staj görmek üzere dahil oldukları Tatbikatı Baytariye Mektebini itmam edenlere teçhizatlarını ikmal için Müdafaa-i Milliye ve Bahriye Vekâletleri bütçelerinden yüzellişer lira verilir.

ZÜLFÜ BEY (Diyarbeckir) — Efendim! Müsaade buyurur musunuz? Bu para Müdafaa-i Milliye Bütçesinin hangi faslından verilecektir? Bahriyenin de bütçesi yoktur. Bütçesi gelmemiştir. Hangi Bahriye bütçesinden ve hangi faslından verilecektir?

REİS — Efendim! Bahriyenin mülhak bütçesi vardır.

ZÜLFÜ BEY (Diyarbeckir) — Hangi fasıldan verilecektir? Malûmu Âliniz bütçede fasıllar vardır.

Riyaseti Celileye

Birinci maddedeki (Mektebi Bahriyeden çıkan ve Donanmada tatbikatta bulunan efendiler) cümlesinin yerine (ve Donanmada tatbikatta bulunan Bahriye mühendislerine) cümlesinin konulmasını teklif ederim.

Kastamonu
Ali Rıza

MUHTAR BEY (Trabzon) — Reis Paşa! Benzeniz; esasen maddeye taraftar isem de bu, bütçeye bir ilâvedir. Maliye Vekili burada yoktur. Nasıl olur da müzakere edilir? Hem Hükümetten gelmemiştir. Doğrudan doğruya bir takrir üzerine ilâve olunan ve bütçeye taallûk eden bir meselenin müzakeresinde Maliye Vekilinin bulunması şarttır.

KADRİ AHMET BEY (Siverek) — Hükümetten gelmiştir.

MEHMET VEHBİ BEY (Karesi) — Efendim! Eski kabul edilen ve Tıbbiye-i Askeriye talebesine yüzellişer lira verilmesine dair olan maddede Müdafaa-i Milliye Vekâleti bütçesinin teçhizat faslından deniyor. Binaenaleyh; bu da o fasıldan olacaktır. Buraya «Teçhizat faslından» cümlesini ilâve edebiliriz.

REİS — Efendim! O halde bir teklif yaparsınız. Takrirlerle beraber Encümene tevdi ederiz. Tadil ederler, getirirler. (Doğru sesleri.)

Efendim! Ali Rıza Beyin takriri de vardır. Madenin tadiline dairdir. Demin okundu. Şimdi reyimize arz ediyorum. Ali Rıza Beyin takririni nazarı itibare alanlar el kaldırsın...

KÂZİM VEHBİ BEY (Ergani) — Takrir okunmadı.

REİS — Okundu efendim. Fakat anlaşılıyor ki bazı arkadaşlar dinlememişlerdir. Tekrar okuyalım. (Tekrar okundu.)

VEHBİ BEY (Karesi) — Efendim! Mektebi tıbbiyeden neşet edecek efendilere yüzellişer lira itasına dair olan 20 Eylül 1339 tarihli kanunun birinci maddesini okuyorum :

Birinci Madde : — Mektebi tıbbiye-i askeriyeden neşet edecek etibbaya askeriye-i ikmalî nevâkis ve teçhizatları için bir defaya mahsus olarak Müdafaa-i Milliye Bütçesinin teçhizat faslından yüzellişer lira verilir.

MÜDAFAAİ MİLLİYE ENCÜMENİ MAZBATA MUHARRİRİ EKREM BEY (Rize) — Efendim! Ali Rıza Beyin teklifi, efendiler yerine Mühendis kelimesinin konulmasından ibarettir. Bu kelime, aynı ruhu temin etmek maksadıyla on türlü yazılır. Muhtelif şekillerde yazılabilir. Bu şekilde maksadı temin etmeyeceğine dair bir itirazları varsa söylesinler! Ondan başka bu, tekrar encümene giderse aylarca çıkmaz ve zavallı efendilerde aylarca bu maddenin çıkmasını beklerler. Nitekim, mektepten çıkmışlardır. Bekliyorlar. Tekrar Müdafaa-i Milliye Encümenine gidecektir. Oradan Muvazene-i Maliye Encümenine gidecektir. Ora-

da ya çıkar, ya çıkmaz. Binaenaleyh teçhizat faslından verilmesi hakkındaki cümlelerin buraya vaz'ı unutulmuş. Vehbi Beyefendi burada söylediler. Meclis kabul ederse burada ilâve edilir ve çıkar, gider.

ALİ RIZA BEY (Kastamonu) — Efendim! Burada Mektebi bahriyeden çıkan ve Donanmada tatbikat gören efendiler, Donanmada deniz talebesi namıyla yine talebedir. Tatbikat görür, talim için bulunurlar; deniz talebeliği bittikten sonra iki sene de mühendislikte bulunur ki Mülâzımı sani mertebesindedir. Biz, Mülâzımı sani demeyiz; Mühendis deriz. Burada maksat da odur. Efendiler denilirse acaba deniz talebesi mi, yoksa Mühendis midir? İltibas hâsıl olur. Onun için iltibastan kurtarmak için Mühendis kaydını koymak daha muvafaktır.

REİS — Ali Rıza Beyin teklifi demin iki kerre okundu. Tekrar okunacaktır. Nazarı dikkate alındığı takdirde tadil edilmek üzere Encümene iade edeceğiz. Bir de Vehbi Beyin takriri var. Meclisi Âli nazarı dikkate alırsa onu da Encümene tevdi ederiz. Kelime tashihinden ibarettir. Encümen derhal tashih eder ve Heyeti Umumiyyeye iade ve takdim eyler. Binaenaleyh Ali Rıza Beyin takririni reye vazedeceğim. Nazarı dikkate alanlar lütfen el kaldırsın.. Aksini reye koyuyorum; kabul etmeyenler lütfen el kaldırsın.. Nazarı dikkate alınmıştır. Vehbi Beyin takririni okuyoruz.

Riyaseti Celileye

Teçhizat faslından kaydının ilâvesini teklif ederim.

Karesi

Mehmet Vehbi

REİS — Bu takrir de reynize vazediyorum. Kabul edenler lütfen el kaldırsın. Aksini reye koyuyorum. Kabul etmeyenler lütfen el kaldırsın.. Nazarı dikkate alınmıştır efendim, maddeyi bu takrirle beraber Encümene veriyoruz.

İkinci Maddeyi okuyoruz :

Madde 2. — İşbu kanun hükmü 1340 senesine de şâmilidir.

VEHBİ BEY (Karesi) — Efendim, bir şey soraçağım.

AKÇORAOĞLU YUSUF BEY (İstanbul) — Makablinede mi şâmilidir.

VEHBİ BEY (Karesi) — Efendim! Burada 340 deniyor. Ya 340'ı vermeyip 341'den başlamalı veya hut geri rücu edince emsali nerede başlamışsa yani mektebi tıbbiyei askeriyeden çıkanlarla diğerleri (harp zamanında sesleri) bilmiyorum, harp zamanında mı karar verildi. Fakat her halde İstanbul'un bize

iltihakından sonradır. Ya 1339 da vermeli veya 1339'u vermedikten sonra 1340 da vermemelidir.

Adalet Böyledir. Eğer herhangi bir mülâhaza ile 1339 vermeyecek isek 1340 senesindekilere de vermek doğru değil. Binaenaleyh en doğrusu 1339 da dahil olmalı. Tıbbiyeden çıkanlara verilmiş, Baytarlara verilmemiş. Şimdi 1340 da Baytar mektebinden çıkanlara vereceği, otuzdokuzdakilere vermeyeceğiz. Bize niçin fark veriyorsunuz da otuzdokuzdakilere vermiyorsunuz diye-sorsalar..

RÜŞTÜ PAŞA (Erzurum) — Efendim! 1339 da seferberlik vardı alıyorlardı.

VEHBİ BEY (Devamla) — Hayır 1339 da almamıştırlar. Eğer almamışlarsa ve buradan da 1340 geçerse zatı devletleri bunu tazmin edemezsiniz.

MUHTAR BEY (Trabzon) — Reis Paşa! Maliye Vekilinin huzurunu şart olarak arz etmiştim. Hiç nazarı dikkate alınmıyor.

REİS — Teklif Hükümetten gelmiş olduğu için Meclis müzakere edebilir. Eğer Meclis behemahal Maliye Vekili gelsin diye karar verirse o zaman teklifi reye koymak lâzım gelir.

MUHTAR BEY (Trabzon) — Reye koyunuz.

REİS — Böyle bir teklif yoktur. Efendim! İkinci madde hakkında başka söz isteyen yoktur. Tadil teklifleri vardır, okunacaktır :

Riyaseti Celileye

İkinci maddenin tayyını teklif ederim.

Konya

Mustafa Feyzi

Riyaseti Celileye

İkinci maddede 1339 kabul edilmesini teklif ederim.

Karesi

Mehmet Vehbi

Riyaseti Celileye

Teçhizat bedelinin 1338 tarihinden itibaren mezun olanlara verilmesi suretinde tadilin teklif ederim.

Saruhan

Vasif

Riyaseti Celileye

Maliye Vekilinin huzuruyla müzakere olunmasını teklif ederim. (Doğrudur. sesleri.)

Trabzon

Ahmet Muhtar

KÂZIM VEHBİ BEY (Ergani) — Nizamnamei dahili sarihtir. Maliye Vekilinin huzuru şarttır.

VASIF BEY (Saruhan) — Paşam! Mülkiye Baytar Mektebi mezunları 1338 den beri almamışlardır.

Tıbbiye aldığı halde Baytar Mektebi mezunları almamıştır. Binaenaleyh adalete muvafık olmak için onların da almaları lâzımdır.

REİS — Efendim! Tadil tekliflerine takaddüm eden, bir teklif var. Maliye Vekilinin huzuruyla müzakere olunması hakkında. (Doğru sesleri) Evvelâ bunu reyinize arzedeceğim. (Muhtar Beyin tekrarı okundu.)

REİS — Efendim! Bu tavrı nazarı dikkate alanlar lütfen el kaldırsınlar... Aksini reye koyuyorum. Nazarı dikkate almıyanlar el kaldırsın. Nazarı dikkate alınmıştır. Efendim! Maliye Vekilinin huzuruyla müzakere edeceğiz.

VASIF BEY (Saruhan) — Reis Paşa! Maliye Vekiline telefon etmek mümkündür.

REİS — Meclis bekliyemez efendim. Gelirse gelirdi.

4. — *Bolu Mebusu Şükrü Beyin; Devlet ormanlarından Köylülerin İntifa Hakkı Kanununun ikinci maddesine bir fıkra tezyiline dair (2/382) numaralı teklifi kanunisi ve Ziraat Encümeni mazbatası.*

REİS — Mazbatayı okutuyorum Devlet Ormanlarından Köylülerin İntifa hakkı Kanununun ikinci maddesine bir fıkra tezyiline dair Bolu Mebusu Şükrü Beyin (2/382) numaralı teklifi kanunisi.

Riyaseti Celiliye

Devlet ormanlarından (Köylülerin İntifa Hakkı) Kanunu mucibince beher sene kesecekleri odun, kömür hakkındaki ruhsatnameler hükmü bir seneye mahsus olarak verilmekte olup, ikinci sene ihtiyacı için aynı veçhile keşfiyat icra ve ruhsatname ita olunmaktadır. Halbuki köylülere irae olunacak odun ve kömür maktalarının kat'iyat ve istihsalâta tahammülü bir seneye mahsus ve ondan sonra mevkut olması ihtimali yoktur. Her hangi bir maktain senelerce katiyat ve ihracata mütehammim ve müsait eşçarı ve katiyatı seneviyeyi telâfi edecek tezayüdü hasebeyi ihtiva etmesi icabatı fenniyeden olmasına ve esasen her köyün odun ve kömür muntakaları gerek Devlet ormanı dâhilinde olsun, ve gerekse kendilerine mahsus kadim baltalıklarda bulunsun - muayyen olup, bir köy diğerinin hudut ve intifasına ait muntakasına gitmesinin - hem münasebeti mevkiye ve hem de mesafei baide noktai nazarından imkânı olmadığı gibi köylü de ihtiyacını ve fiilen muhafazasını temin etmekte olduğu bu kısım ormanda aher kariyeyi ihtitap ve intifadan daima menedemediği meydanda olan bir hakikat bulunmasına göre emri ihtitap ta tebeddül etmediği ve berveçhi maruz esbaptan naşi badema dahi tebeddül etmesi ihtimali olmayan bu

gibi maktalar için verilen ruhsatnameleri bir seneye hasr ve tahsis etmek zaten mertebi kifayette bulunmayan memurini fenniyeyi her sene aynı maktaa gitmek gibi bilumum işgal ve ekseriya makta iraesine yetişememesini ve bizzarur ruhsatsız katiyatı icap etmekte ve bundan dolayı hiç bir günah ve kusuru olmayan halk mahkemelere sevk ile tecziye olunmaktadır. İşte bu gibi hadisatın tevlit ettiği zarurete binaen maktaların üç senelik ihtiyaca tekabül edecek surette tayin ve tahdidıyla müddeti mezkûre için muteber olmak üzere ruhsatname ita olunması hem halk lüzumsuz yere izaçtan ve hem de ormanlarımızda tesisi matlup ve muntazar olan fennî usulü idare ve işletme vazifei esasiesiyle aleddevam iştilal etmesi icap eden memurini fenniyenin kıymetli zamanlarını bisut meşgalelerden kurtarmış olacaktır. Binaenaleyh intifa Hakkı Kanununun ikinci maddesine tezyil edilmek üzere teklif eylediğim berveçhi ati fıkra bu noksanı telafi etmiş olduğundan müstacelen tetkik ve kabulünü Heyeti Celileden istirham eylerim. (Devlet ormanlarından köylülerin İntifa Hakkı Kanununun ikinci maddesine berveçhiati fıkra tezyil edilmiştir.)

Fıkrai müzeyyele - Köylülere irae edilecek olan odun kömür maktaları üç senelik ihtiyaca tekabül etmek üzere tayin ve tahdit olunur ve verilecek ruhsatnameler bu müddet için muteber tutulur.

5 Kânunuevvel 1340

Bolu
Şükrü

Karar : 28

12 . 12 . 1340

Lâhiya Encümeni Mazbatası Riyaseti Celileye

Devlet ormanlarından Köylülerin İntifa Hakkı Kanununun ikinci maddesine bir fıkra tezyiline dair Bolu Mebusu Şükrü Beyin; teklifi kanunisi ve Encümenimizce ledettetik esas itibariyle şayanı müzakere görülmekle Heyeti Umumiyyeye arz olunur.

Lâhiya Encümeni Reisi - Mazbata Muharriri
Emin Nebiizade Hamdi

Kâtip Aza
Yusuf Ziya Karesi

Haydar Adil

Aza
Zülfü

Türkiye
Büyük Millet Meclisi
Ziraat Encümeni
Adet : 12

28 . 12 . 1340

Ziraat Encümeni Mazbatası
Riyaseti Celileye

Devlet ormanlarından Köylülerin İntifa Hakkı Kanununu ikinci maddesine bir fıkra tezyiline dair Bolu Mebusu Şükrü Bey tarafından Heyeti Celileye takdim edilip 13 Kânunuevvel 1340 tarihinde Encümenimize havale olunan teklifi kanunî ve esbabı mucibesi Orman Müdürü Mithat Bey de hazır olduğu halde tetkik ve müzakere edildi.

Esbabı mucibede tafsil ve izah olunduğu üzere mezkûr kanunun birinci maddesi mucibince köylülere ve köylü mahiyetindeki kasaba ahalisine irâe edilecek odun ve kömür maktalarının üç senelik ihtiyaca göre tayin ve tahdidıyla şimdiye kadar bir sene için verilmekte olan ruhsatnamelerin üç senelik olarak ita olunması filhakika bu kabil muamelâtta memurini aidesini fazla ve bisut meşgaleden azade bırakacağı ve memurini mumaileyhimin vakitlerini tesisi matlup olan fennî usulü idare ve işletme vazifei mühimmesiyle iştigaline zaman ve fırsat bahşedeceği anlaşılmış olduğu gibi mahrukât ihtiyacını tedarik ve şeraiti kanuniyeyi ifa ve ikmale zaten gayri kâfi olan memurinin vaktiyle yetişememesi yüzünden halkın düçarı müşkülât olduğu meydan bulunmuştur. Odun, kömür yapılacak orman mıntıklarında maktaların senevi kesilecek miktara göre tertip ve tayin olunması icabatı fenniyeden bulunduğu ve binaenaleyh ruhsatname müddetlerinin tezyit edilmesinde ne idareten ve ne de fennen bir funa mahzur ve mutasavver olmadığı Müdiri muamileyh tarafından dahi beyan ve teyit edilmesine ve şu kadar ki ahalinin bu üç senelik ruhsata istinaden bir senelikten fazla katiyat ihtimali yapmaları göz önüne getirilerek buna mani olacak surette maddeye bazı tafsilât ilâve edilmesi münasip görülmesine binaen fıkrai mezkûre ol suretle tadilen tesbit kılınmış olmakla kabulü Heyeti Celileye arz olunur.

Ziraat Encümeni

Reisi

Kâtip

Mazbata Muharriri

İzmir

Mustafa Rahmi

Aza

Zonguldak

Yusuf Ziya

Aza
Biga
Mehmet
Aza

Maraş
Abdülkadir

Aza
Kozan
Ali Şadi
Aza
Çorum
İsmail Kemal

Devlet ormanlarından köylülerin intifa hakkı kanununun ikinci maddesine berveçhi ati fıkra tezyil edilmiştir :

Fıkrai Müzeyyele — Birinci madde mucibince köylülere ve köylü mahiyetindeki kasaba ahalisine irâe edilecek odun, kömür maktaları lüzum ve icabatı mahalliyeye göre üç senelik ihtiyaca tekabül etmek üzere tayin ve tahdit ile birden ruhsatname verilmesi dahi caizdir. Şu kadar ki bu üç sene zarfında eşhas üzerinde tebeddülât vukuu takdirinde Heyeti İhtiyariye bunu senesi içinde Orman idaresine bildirmeye mecbur olduğu gibi üç seneye mahsus olarak ruhsatname almış olan ahali dahi her seneye isabet eden miktarı tecavüzle fazla katiyat yaptıktan memnudur. Aksi halde ruhsatname iptal ve fazla kat veya nakledilen miktar zapt ve müsadere olunur.

AHMET HAMDİ BEY (Bozok) — Efendim! Kanunların tanziminde bir usul vardır. Şimdiye kadar böyle Millet Meclisinde Kanunlar, tadiller ve tezyillerde bu usule riayet edilirdi. Burada bu usule riayet edilmemiş, ne olduğu belli değil. Şimdi «Devlet ormanlarından intifa Hakkı Kanununun ikinci maddesine berveçhi ati fıkra tezyil edilmiştir.» fıkrasının başına madde 1 Devlet ormanlarından intifa Hakkı Kanununun ikinci maddesine berveçhi ati fıkra tezyil edilmiştir :

Fıkrai müzeyyele yerine:

Madde: 2. — Birinci madde mucibince şöyle olmak lâzım gelir.

Sonra madde: 3. — İşbu kanun tarihi neşrinden muteberdir.

Sonra madde: 4. — İşbu kanun filân vekil tarafından icra olunur. Böyle bir şey yazılmamış. İkmal edilmesi için Encümene verilmesini teklif eylerim.

RAHMİ BEY (İzmir) — Efendim! Mevcut kanuna bir fıkra tezyil edilmiştir. Mevcut kânun tadil edilmiş değildir. Zeyildir. Onun için böyle yapılmıştır.

AHMET HAMDİ BEY (Bozok) — Bu da kanundur efendim.

RAHMİ BEY (İzmir) — Hayır, değildir. Fakat arzu buyurulursa öyle de yapılabilir. Fakat bunda biz bir mahzur görmedik.

AHMET HAMDİ BEY (Bozok) — Kanun böyle olmaz.

REİS — Başka söz isteyen yoktur.

AHMET HAMDİ BEY (Bozok) — Encümene geri verilmesini teklif ediyorum. Reye koyunuz.

REİS — Tahriri teklif yapınız efendim. Encümen mütalâânıza iştirak etmiyor.

RAHMİ BEY (İzmir) — Tabii efendim, kanuna bir zeyildir. Tekrara hacet yoktur. (Reye sesleri)

REİS — Söz mü istiyorsunuz Vehbi Bey?

VEHBİ BEY (Karesi) — Hayır. Yalnız Ahmet Hamdi Beyi teyit edeceğim. Müsaade buyurur musunuz?

REİS — Buyurun.

VEHBİ BEY (Karesi) — Efendim! Bu bir kanun olarak çıkacak, ister bir maddelik olsun. İster fazla olsun. Resen çıkacak bir kanundur. Burada, Devlet ormanlarından köylülerin intifa hakkı Kanununun ikinci maddesine berveçhiati fıkra tezyil edilmiştir. Deniyor. O kanun hangi tarihli hangi numaralıdır. Bundan evvel çıkan Devlet Ormanları Kanunu mudur? Ondan sonra bunu aramanın, bulmanın imkânı yoktur. Çıkmışsa o mudur? Hiç olmazsa Devlet ormanlarından köylülerin intifa hakkına dair filân tarih ve numaralı kanununun maddesine demeliki anlaşılın, bir de ne vakitten beri mu-teber olacaktır?

ZİRAAT VEKİLİ HASAN FEHMİ BEY (Gümüşhane) — Onu ilâve ederiz.

VEHBİ BEY (Devamla) — İlâve etmelidir.

REİS — Bir tahrir vardır okunacaktır.

Riyasete

Kanunun noksan olarak tanzim edilmiş olmasına binaen ikmalî ve usulü dairesinde tanzimi için Encümene iadesini teklif ediyorum.

22 . 1 . 1341

Yozgat Mebusu
Ahmet Hamdi

REİS — Efendim! Noksanının ikmalî için bu madde müzeyyelenin tekrar Encümene iadesi teklif ediliyor. Bu tahriri nazarı dikkate alanlar lütfen el kaldırsın... Nazarı dikkate almayanlar lütfen el kaldırsın... Nazarı dikkate alınmıştır. Encümene iade ediyoruz. Ruznamenin beşinci maddesine geçiyoruz :

5. — Giresun Mebusu Hakkı Tarık Beyin; Mektebi Tıbbiyei Askeriyeden neşet edecek etibbâyı askeriyeye ikmalî nevakis ve teçhizatları için yüzellişer lira verilmesine dair 20 Eylül 1339 tarihli Kanununun Askerî Maaşat ve Tahsisatı Fevkalâde kanunundaki dördüncü madde ile ifa edilip edilmediğinin tefsiri hakkında (4/213) numaralı tavriri ve Müdafaa-i Milliye ve Muvazene-i Maliye Encümenleri mazbataları :

REİS — Mazbatalar okunacaktır.

Riyaseti Celileye

Mektebi tıbbiyei askeriyeden neşet edecek etibbâyı askeriyeye ikmalî nevakis ve teçhizatları için bir defaya mahsus olarak Müdafaa-i Milliye bütçesinin teçhizat faslından yüzellişer lira verilmesine dair 20 Eylül 1339 tarihinde Meclisi Âlice bir kanun kabul buyurulmuştu. Alâkadâr olanlardan aldığım malumata göre bu kanunun 22 teşrinievvel 1339 tarihinde kabul buyurulan Askerî Maaşat ve Tahsisat Kanunu ile ilga edildiği kanaati hâsıl olmuş ve yeni çrkan tabiplere yüzellişer liranın itasından istinkâf olunmuştur.

Filvaki Askerî Maaşat ve Tahsisat Kanununun dördüncü maddesinde melbusat ve teçhizat bedeli hakkındaki kanunun mülga olduğu kaydedilmiştir ve maddedeki melbusat ve teçhizat bedeli ibaresinin yalnız melbusat ve teçhizat bedeli ünvanıyla mevcut ve 14 Mart 1328 tarihli kanuna matuf olması mütalâasıyla bir defaya mahsus olarak etibbâyı askeriyeye yüzellişer lira verilmesi hakkındaki kanun hükmünün el'an meriyülicra bulunması mahallî tefsir görülebilir.

Binaenaleyh mezkûr Kanunun Askerî Maaşat ve Tahsisatı Fevkalâde Kanunundaki dördüncü madde ile ilga edilip edilmediğinin Meclisi Âlice tefsirini teklif eylerim.

Giresun
Hakkı Tarık

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Müdafaa-i Milliye Encümeni

15 Y/3 Karar

22 . 12 . 1340

Müdafaa-i Milliye Encümeni Mazbatası

Heyeti Umumiyye

Mektebi tıbbiyeden neşet edecek etibbâyı askeriyeye teçhizat bedeli olarak yüzellişer lira verilip verilmeyeceği hakkında Maaşat ve Tahsisatı fevkalâde kanunundaki dördüncü maddenin tefsirine mütedair Giresun Mebusu Hakkı Tarık Beyin; tavriri müzakere ettik.

Askerî Maaşat ve Tahsisatı Fevkalâde Kanununun dördüncü maddesi şudur : (Dördüncü Madde : Ma-

kam maaş ve müteferrikası hakkındaki 11 Mart 1338 tarihli Kanununun birinci maddesi müstesna olmak üzere makam müteferrikası ve seferberlik ve cephe zammı maaşı ve melbusat ve teçhizat bedeli hakkındaki kanunlar ile işbu kanuna muğayir bulunan ahkâm mülğadır.)

Bu madde ile ilga edilen 14 Mart 1338 tarihli melbusat ve teçhizat bedeli kanunudur ki bu kanunla kıdemli Yüzbaşıya kadar zabitan elbise bedeli namı altında her sene kırksekiz lira kadar bir para alırlardı. Binaenaleyh 20 Eylül 1339 tarihli (Mektebi Tıbbiyei Askeriyeden neşet edecek etibbayı askeriyenin ikmali nevakıs ve teçhizatları hakkındaki Kanun ilga edilmiştir.

Müdafaai Milliye Encümeni

Reisi Namına	Mazbata Muharriri
Rize	Rize
Ekrem	Ekrem
Kâtip	Aza
İbrahim	Erzurum
	Rüştü
Aza	Aza
Siverek	Kastamonu
Kadri	Halit
	Aza
	Malatya
	Mahmut Nedim

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Müdafaai Milliye Encümeni

Adet : 29

22 . 12 . 1340

Müdafaai Milliye Encümeni Mazbatası

Mektebi tıbbiyei askeriyeden neşet edecek efendilere yüzellişer lira itası hakkındaki 20 Eylül 1339 tarih ve 346 numaralı kanunun tefsirine dair Giresun Mebusu Hakkı Tarık Bey tarafından verilen takrir Müdafaai Milliye Encümeninin ol baptaki mazbata-sıyla birlikte tetkik ve müzakere edildi. Müdafaai Milliye Encümeninin tefsiri Encümenimizce de muvafık görülerek mezkûr kanunun birinci maddesi mucibince (Mektebi tıbbiyei askeriyeden neşet edecek etibbayı askeriyeye ikmali nevakıs ve teçhizatları için bir defaya mahsus olarak Müdafaai Milliye bütçesi-nin teçhizat faslından yüzellişer lira) nın devamı itası lüzumunun Heyeti Celileye arzına karar verilmiştir.

Muvazenei Maliye

Encümeni Reisi	Mazbata Muharriri
Çorum	Çatalca
Ferit	Şakir

Kâtip	Aza
Konya	Kırşehir
Fuat	Yahya Galip
Aza	Aza
Trabzon	Sivas
Şefik	Halis Turgut
Aza	Aza
Diyarbakir	Giresun
Şeref	Musa Kâzım

REİS — Efendim! Muvazenei Maliye Encümeni tefsir mazbatasını reyinize arz ediyorum.

Kabul edenler lütfen el kaldırsın... Kabul etmeyenler el kaldırsın... Kabul edilmiştir.

3. — *Mektebi Bahriyeden neş'et edip donanma tabikatında bulunan mülâzımlar (1/392) ile Mülkiye Baytar mektebinden asker olarak mezun baytarlara 150 şer lira itasına dair (1/141) numaralı iki kı'ta kanun lâyihası ve Müdafaai Milliye ve Muvazenei Maliye Encümenleri mazbataları :*

EKREM BEY (Rize) — Paşam! Maliye Vekili Bey gelmiştir.

REİS — Maddeyi veriniz.

EKREM BEY (Rize) Verdim efendim.

REİS — Efendim! Ruznamemizin üçüncü maddesinin Maliye Vekilinin huzuruyla müzakeresi kabul edilmişti. Maliye Vekili Bey gelmişlerdir. Müzakereye devam edeceğiz.

Meclisi Âlice nazarı dikkate alınıp, Encümene tevdi edilen takrirlere göre Encümen tashihatını yapmıştır, okunacaktır. (Madde muaddele okundu.)

VEHBI BEY (Karesi) — Bütçeleri teçhizat faslından olacaktır.

MALİYE VEKİLİ MUSTAFA ABDÜLHALİK BEY — Bu tadilat kabul buyurulmadı ise Muvazenei Maliye Encümeninde bir defa müzakere edilsin.

REİS — Zatı Âlinizin bir mütalâası yoksa reye koyacağım. Çünkü madde takrirle beraber Müdafaai Milliye Encümenine gitmiştir. Encümen maddeyi, takrire göre tadil etmiş ve getirmiştir.

MALİYE VEKİLİ MUSTAFA ABDÜLHALİK BEY — Son söz Muvazenei Maliye Encümenininindir zannedirim.

REİS — Evet, fakat Muvazenei Maliye Encümeni kabul etmiştir.

MALİYE VEKİLİ MUSTAFA ABDÜLHALİK BEY — İlâveyi de kabul etmiş midir?

REİS — İlâve yok, zaten kelime tashihinden ibarettir.. (İlâve var sesleri).

MUHTAR BEY (Trabzon) — Birinci maddede ilâve vardır.

MALİYE VEKİLİ MUSTAFA ABDÜLHALİK BEY — Müsaade buyurursanız bu, doğrudan doğruya Muvazenei Maliye Encümeniyle alâkadar olan bir meseledir. Encümen hali içtimadadır, bendeniz de oradayım, buna müsaade buyurunuz, bir defa Encümeninde tetkik edilsin.

MAHİR EFENDİ (Kastamonu) — Pek âlâ.

REİS — Efendim! Gerçi esasta bir tadilât yoktur. Yalnız kelime tashihinden ibaret ise de Maliye Vekili Bey bunun bir kere de Muvazenei Maliye Encümenince görülmesini teklif ediyorlar. Binaenaleyh bir kerre de Muvazenei Maliye Encümenine tevdiini kabul edenler lütfen ellerini kaldırsın... Tevdiini kabul etmeyenler lütfen ellerini kaldırsın... Efendim iyi anlaşılmalı. Müsavata yakın bir şey vardır. Onun için bir kerre Muvazenei Maliye Encümenine gitmesini kabul edenler lütfen ayağa kalksın... Kabul etmeyenler lütfen ayağa kalksın... Efendim! Muvazenei Maliye Encümenine tevdi kabul edilmiştir.

ZEKİ BEY (Gümüşhane) — Muvazenei Maliye Encümenine iki defa gitmiştir.

REİS — Nazarı itibare alınan tadil takdirleriyle beraber bir kerrede Muvazenei Maliye Encümenine gönderiyoruz efendim.

Ruznamenin altıncı maddesine geçiyoruz, bu maddenin müdafaasını deruhte eden İdare Heyeti bugün bunun tehiri müzakeresini teklif etmiştir.

SÜLEYMAN SIRRI BEY (Bozok) — İtiraz vâki olmazsa okunur, geçer.

REİS — Efendim! Belki müzakere açılır. Binaenaleyh İdare Heyeti bu hususta Meclisi Âliye bunun tehiri müzakeresini teklif etmiştir.

SÜLEYMAN SIRRI BEY (Bozok) — Müzakereye hacet yok, bir mazbata okunacak.

REİS — Efendim! İdare Heyetinden bu hususta izahat verecek zat bugün hasta olduğu için İdare Heyeti bu altıncı maddenin tehiri müzakeresini talep etmiştir. Bunun için bırakıyoruz. Binaenaleyh, ruznamenin altıncı maddesine geçiyoruz.

6. — *Afyon Karahisar Vilâyeti hareketzedegânının tehvini ihtiyacı için ellibin lira tahsisi hakkında Başvekâletten mevрут (1/564) numaralı kanun lâyhası ve Muvazenei Maliye Encümeni mazbatası :*

REİS — Mazbatayı okuyoruz.

Türkiye Cumhuriyeti

Başvekâlet

Kalem Mahsusu Müdüriyeti

Adet : 6/4440

16 . 12 . 1340

Büyük Millet Meclisi Riyaseti Celilesine

Afyon Karahisar Vilâyet hareketzedegânının tehvini ihtiyacı için ellibin liranın tahsisi hakkında Dahiliye Vekâleti Celilesince teklif olunup, İcra Vekillerinin 7 . 12 . 1340 tarihli içtimaında ledettezekkür Meclisi Âliye arzı takarrür eden Lâyhâi Kanuniye ile esbabı mucibe sureti leffen takdim kılınmıştır. Muktezasının ifasına müsaade Riyaset penahilerini istirham eylerim efendim.

Başvekil

Ali Fethi

Türkiye Cumhuriyeti

Başvekâlet

Kalem Mahsusu Müdüriyeti

Adet

Esbabı Mucibe Lâyhası

21 teşrinisani 1340 tarihinde Afyon Karahisar Vilâyetinde vukua gelerek onaltı nüfusun da ziyarını bahis olan zelzelede Çobanlar, Süleymanlı, Kafeli ve Umraniye karyelerindeki samanlık ve ahır gibi mebaninin ekseriyetle ve hanelerin kısmen münhedim olduğu ve Çay Nahiyesinin yirmibeş haneden ibaret olan Yeniköy karyesiyle mücavir Kaza karyesinin tamamen harap ve çift ve karasığır hayvanatının kâmilen ve Süleymaniye karyesinin de kezalik yüz hayvanın enkaz altında kalarak telef olduğu anlaşılmış olmakla açıkta kalan ahalinin meskenlerinin inşasıyla şiddeti şitadan muhafazası ve çift alât ve edevatının temini zımında ellibin liraya ihtiyaç görülmüştür.

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Muvazenei Maliye Encümeni

Adet : 31

Muvazenei Maliye Encümeni Mazbatası

Afyon Karahisar vilâyeti hareketzedegânının tehvini ihtiyacı için ellibin lira tahsisi hakkındaki lâyhâi kanuniye Maliye Vekili Beyin huzuruyla tetkik ve müzakere olundu. Hareketi arz neticesi mutazarrır olan biçare halkın - Hükümetin esbabı mucibesinde zikredildiği veçhile - ihtiyaçlarının kısmen temini müsip görülmekle kanun lâyhâsinin tadilen kabul edildiğinin Heyeti Celileye arzına karar verildi.

Türkiye Cumhuriyeti

Başvekâlet

Kalem Mahsus Müdüriyeti

Adet : 1233

Hükümetin teklifi

Kanun lâiyhası

Madde 1. — Afyon Karahisar Vilâyeti hareketi arz musabınınin ihtiyacına sarf olunmak üzere Maliye bütçesinin (49 ncu) faslına ellibin lira tahsisat ilâve edilmiştir.

Madde 2. — İşbu kanunun icrasına Maliye ve Dahiliye Vekâletleri memurdur.

Başvekil ve Müdafaai	Adliye Vekili
Milliye Vekili	Mahmut Esat
Ali Fethi	
Dahiliye Vekili	Hariciye Vekili
Recep	Şükrü Kaya
Maliye Vekili	Maarif Vekili
Mustafa Abdülhalik	Saraçoğlu Şükrü
Nafia Vekili	Ziraat Vekili
Feyzi	Hasta
Ticaret Vekili	Sıhhiye ve Muaveneti
Ali Cenani	İçtimaiye Vekili
	Mazhar
Mübadele, İmar ve İskân Vekâleti Vekili	
Recep	

Muvazenei Maliye Encümeninin tadili

Lâiyhai Kanuniye

Birinci madde — Afyon Karahisar Vilâyeti hareketi arz musabınınin ihtiyacına sarf olunmak üzere Maliye Bütçesinin masarifi gayri melhuze faslına ellibin lira tahsisat ilâve edilmiştir.

İkinci madde — İşbu kanun tarihi neşrinden itibaren meriyül icradır.

Üçüncü madde — İşbu kanunun icrasına Maliye ve Dahiliye Vekilleri memurdur.

Muvazenei Maliye	Mazbata Muharriri
Encümeni Reisi	Çatalca
Çorum	Şakir
Ferit	
Kâtip	Aza
Konya	Karasi
	Ali Şuuri
Aza	Aza
Diyarbakir	Kırşehir
Şeref	Yahya Galip
Aza	Aza
Trabzon	Zonguldak
Şefik	Ragıp

REİS — Efendim! Heyeti umumiyesi hakkında söz isteyen var mı?

İZZET ULVİ BEY (Afyon Karahisar) — Muhterem arkadaşlar, biliyorum ki, Afyon Karahisar'da husule gelen hareketi arzdan hepiniz kalben müteessirsinsiniz. Geçenlerde müstaceliyet teklif etmiştim. Nasılsa kabul edilmedi. Şimdi de belki yine böyle bir yalnızlık hasıl olur diye zan ve vehmederek buraya geldim.

HASAN BEY (Trabzon) — Tevehhüme itibar yoktur.

İZZET ULVİ BEY (Devamla) — Adliye de Kavaidi külliyyedir ki, tevehhüme itibar yoktur. (Adliye değil sesleri) Her halde mecellede, kitapta öyledir. İki aydan beri felâkezede halk muavenet bekliyor, müstaceliyet teklifim kabul edilmeyince böyle bir zan gelmek pek tabiidir. Hayat başka, nazariyat da başkadır.

HASAN BEY (Trabzon) — Mecelle, ahkâmı hayatıyeye mütealliktir, o havaya yazılmış bir şey değildir.

İZZET ULVİ BEY (Devamla) — Evet efendim. O nazariyat kendi dairesinde öyle. Bu da kendi dairesinde, yani hakikat ve tecrübe sahasında böyledir. Beyhude söz uzatmak zaittir. Afyon Karahisar'ın da vukua gelen zelzele gazetelere o kadar aksetmemiştir. Fakat orada iki köy tamamen yıkılmış ve bir çok köylerde kısmen münhedim olmuştur. İnsan ve hayvan telefâtı vardır. Verilecek bu para her halde vukua gelen bu zararın onda veya yirmide biri bile değildir. Onun için tahsisatın kabulüyle şefkatinizin tecellesini istirham ederim.

REİS — Efendim! Başka söz isteyen yok. Madde lere geçilmesini kabul edenler ellerini kaldırsın... Kabul etmeyenler ellerini kaldırsın... Kabul edilmiştir efendim.

Afyon Karahisar Vilâyeti Hareketiarz Musabınınin Tevhini İhtiyacı Hakkında Kanun

Madde 1. — Afyon Karahisar vilâyeti hareketiarz musabınınin ihtiyacına sarf olunmak üzere Maliye bütçesinin masarifi gayri melhuze faslına (50 000) lira tahsisat ilâve edilmiştir.

REİS — Birinci madde hakkında söz isteyen var mı? (Hayır sesleri) Birinci madde hakkında söz isteyen yoktur. Maddeyi kabul edenler lütfen ellerini kaldırsın... Kabul etmeyenler ellerini kaldırsın... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — İşbu kanunu tarihi neşrinden itibaren meriyülicradır.

REİS — İkinci maddeyi kabul edenler ellerini kaldırsın... Kabul etmeyenler ellerini kaldırsın... Kabul edilmiştir.

Madde 3. — İşbu kanunun icrasına Maliye ve Dahiliye Vekilleri memurdur.

REİS — Efendim! Üçüncü maddeyi kabul edenler lütfen ellerini kaldırsın... Kabul etmeyenler ellerini kaldırsın... Kabul edilmiştir.

Kanunun heyeti umumiyesini tayini esami ile reye koyacağım. Kabul edenler beyaz, etmeyenler kırmızı rey verecektir.

İHSAN HAMİT BEY (Ergani) — Efendim! Müstacel değildir. Bir daha müzakere edilecektir.

MUHTAR BEY (Trabzon) — Efendim! Tahsisa aittir, bir müzakere ile olur.

ALİ BEY (Rize) — İhsan Hamit Bey! Nizamnameyi bir kere okumanızı tavsiye ederiz.

REİS — Ruznamenin yedinci maddesine geçiyoruz.

7. — *Ereğli - Karadere şimendüfer hattının inşaa ve işletilmesi için 1340 senesi bütçesine mevzu tahsisatın 1341 senesinde dahi sarfı hakkında Başvekâletten mevрут (1/541) numaralı kanun lâyihası ile Nafia ve Muvazenei Maliye Encümenleri mazbataları.*

REİS — Okunacaktır.

Büyük Millet Meclisi Riyaseti Celilesine

Ereğli - Kadere şimendüfer hattının inşaa ve işletilmesi için 1340 senesi bütçesine mevzu üçyüzyüksekbin liranın bakiyesinin 1341 senesinde dahi sarfı hakkında Ziraat Vekâleti celilesince tanzim olunup, İcra Vekilleri Heyetinin 30.10.1340 tarihli içtimaında ledettetezakkür Meclisi Âliye arzı takarur eden lâyiha kanuniye ile esbabı mucibeyi havi tezkere sureti musaddakası leffen takdim kılınmıştır. Muktezasının ifasına müsaadei riyaset penahillerini istirham eylerim efendim.

Başvekil
Ali Fethi

Başvekâleti Celileye

Ereğli - Karadere şimendüfer hattının inşaa ve işletilmesi için 1340 senesi bütçesine mevzu faslı mahsustan tetrik ve mahalline irsal kılınmış olan üçyüzyüksekbin liranın senesi haliye zarfında tamamen sarfı inşaatın vüsat ve ehemmiyeti itibariyle mümkün olamayacağı anlaşılmağla 1341 senesinde de devamı tabii ve zarurî görülen inşaat için Meclisi Âliden yeniden tahsisat talep ve kabulüne deyin şimendüfer hattına muktezi levazımatı umumiyenin mubayası-

nın ve müteahhit ve amele istihkaklarının tehiri tediyesini mucip ve Hükümetce dahi hızı husule getirilmesi matlup olan mezkûr hat inşaatının tatilini müstevcip olacağı müstağni arz ve izah bulunduğundan, marûlarz üçyüzyüksekbin liradan bakiye kalacak miktarın 1341 senesinde sarfı caiz olduğuna Ereğli - Karadere şimendüferinde de Nafia Vekâletince de teklifi kanunî merbuten arz ve takdim kılındığından inşaa olunan şimendüferler hakkında kabul edilen kanunun teşmiline dair kaleme alınan dört maddelik Heyeti Celilei Vekilece tahtı karara alınarak Büyük Millet Meclisine arzına müsaade buyurulması maruzdur efendim.

Ziraat Vekili
Şükrü Kaya

Adet : 9

Nafia Encümeni Mazbatası

Ereğli - Karadere şimendüferinin teshili inşaa için Ankara - Sivas, Samsun - Sivas hatları hakkında kabul buyurulan müsaadei kanuniyenin mezkûr şimendüfere de bahşolunmasını zarurî telakki eden Encümenimiz bu husustaki lâyiha kanuniyeyi sarahatı temin maksadıyla ufak tashihatla kabul etmiştir. Berveçhi ati arz olunur.

Türkiye

Büyük Millet Meclisi

Muvazenei Maliye Encümeni

Adet : 9

21 Kânunuevvel 1340

Muvazenei Maliye Encümeni Mazbatası

Ereğli - Karadere şimendüfer hattının inşaa ve işletilmesi için 1340 senesi bütçesine mevzu tahsisatın 1341 senesinde dahi sarfı hakkındaki lâyiha kanuniye Nafia Encümeninin ol baptaki muaddel lâyiha kanuniye ve mazbatasıyla birlikte tetkik ve Maliye ve Ziraat Vekillerinin huzurlarıyla müzakere edildi. Karadere şimendüfer hattının 1341 senesi nihayetinde inşaa hitam bularak 1342 senesinde bu yüzden mühim varidat elde edileceğine dair Ziraat Vekilinin verdiği izahat üzerine filhakika bu hattın gerek orman hasılatı, gerek hattın getireceği varidat şayanı ehemmiyet görülmüş olduğundan, işbu hattın inşaa ve işlenmesi için Ziraat Vekâletinin faslı mahsusuna iki milyon lira tahsisat vazına dair ve lüzum görüldüğü takdirde tahsisatı mezkûrenin faiz ve itfa bedelinin temini zımmında iki milyon liralık avans ahzine veya kısa vadeli istikraz akdine mezuniyeti havi mevadın Maliye Vekili Beyefendi iie Ziraat Ve-

kilinin vuku bulan teklifatına mebni Encümenimizce ilâvesiyle lâyhâi kanuniye tadilen kabul edilerek be-
rayı tasdik Heyeti Celileye arz kılındı.

Başvekâlet

Kalem Mahsus Müdüriyeti

Adet : 1138

Hükümetin Teklifi

Madde : 1. — Ziraat Vekâletinin 1340 bütçesi-
nin faslı mahsusundan Ereğli - Karadere şimendü-
ferleri inşaat ve işletilmesi için ifraz edilmiş olan
mebalîğ bakiyesinin 1341 senesine dahi sarfı caizdir.

Madde : 2. — Birinci maddede bahsedilen şimen-
düfer inşaat ve işletmesi için Nafta Vekâletince An-
kara Sivas, Samsun - Sivas demiryolları hakkında
kabul edilen talimat tatbik olunur.

Madde : 3. — İşbu kanunun icrasına Ziraat Ve-
kili Memurdur.

Madde : 4. — İşbu kanun tarihi neşrinden itiba-
ren meriyül icradır.

Başkevil ve

Müdafaai Milliye Vekili

Ali Fethi

Dahiliye Vekili

Recep

Maliye Vekili

Mustafa Abdülhalik

Nafta Vekili

Feyzi

Ticaret Vekili

Ali Cenani

Adliye Vekili

Mahmut Esat

Hariciye Vekili

Şükrü Kaya

Maarif Vekili

Saraçoğlu Şükrü

Ziraat Vekili

Hasan Fehmi

Sihhiye ve Muaveneti

İctimaiye Vekili

Mazhar

Mübadele, İmar ve İskân vekâleti Vekili

Recep

Nafta Encümeninin Tadili

Madde : 1. — Ziraat Vekâletinin 1340 bütçesinin
faslı mahsusundan Ereğli - Karadere şimendüferleri
inşaat ve işletmesi için ifraz edilmiş olan mebalîğ
bakiyesinin 1341 senesinde dahi sarfı caizdir.

Madde : 2. — Birinci maddede bahsedilen şim-
mendüfer inşaat ve işletmesi için 23 Mart 1340 tarih
ve 350 numaralı kanunun Ankara - Sivas ve Samsun
-Sivas şimendüferlerine bahşeylediği müsaadeti hesa-
biye aynen tatbik olunur.

Madde : 3. — İşbu kanunun icrasına Maliye ve
Ziraat Vekilleri memurdur.

Madde : 4. — İşbu kanun tarihi neşrinden itiba-
ren meriyül icradır.

Nafta Encümeni

Reisi Namına

Canik

Cavit

Aza

Gümüşhane

Zeki

Aza

Canik

Süleyman Necmi

Mazbata Maharriri

Edirne

Hüseyin Rıfkı

Aza

Ordu

Faik

Aza

Elâziz

Hüseyin

Aza

Artvin

Hilmi

Muvazenei Maliye Encümeninin Tadili

Birinci Madde : Ziraat Vekâletinin 1340 bütçe-
sinin faslı mahsusundan Ereğli - Karadere şimendü-
ferleri inşaat ve işletilmesi için ifraz edilmiş olan me-
balîğ bakiyesinin 1341 senesinde dahi sarfı caizdir.

İkinci Madde : 1341 ve 1342 senelerinde sarfolun-
mak üzere Ereğli - karadere demiryolu inşaat ve işlet-
mesi için Ziraat Vekâletinin faslı mahsusuna 2 000 000
lira tahsisat vazolunmuştur.

Üçüncü Madde : İkinci maddedeki tahsisat için
faiz ve itfa bedeli Karadere ormanları ve hattı hası-
latından tesviye edilmek üzere 2 000 000 liralık
avans ahzine veya kısa vadeli istikraz akdine Maliye
ve Ziraat Vekilleri mezundur.

Dördüncü Madde : Birinci maddede bahsedilen
şimendüfer inşaat ve işletmesi için 23 Mart 1340 ta-
rih ve 350 numaralı kanunun Ankara - Sivas ve
Samsun - Sivas şimendüferlerine bahşeylediği müsa-
adati kanuniye aynen tatbik olunur.

Beşinci Madde : İşbu kanunun icrasına Maliye
ve Ziraat Vekilleri memurdur.

Altıncı Madde : İşbu kanun tarihi neşrinden iti-
baren meriyül icradır.

Muvazenei Maliye

Encümeni Reisi

Çorum

Ferit

Kâtip

Konya

Aza

Diyarbakir

Şeref

Mazbata Muharriri

Çatalca

Şakir

Aza

Sivas

Halis Turgut

Aza

Zonguldak

Ragıp

Aza Aza
Trabzon Karasi
Şefik Ali Şuuri
Aza
Gaziantep
Ahmet Remzi

REİS — Efendim! Kanunun heyeti umumiyesi hakkında söz isteyen varmı? (Kabul sesleri) Söz isteyen yok, maddelere geçilmesini kabul edenler ellerini kaldırsın... Kabul etmeyenler ellerini kaldırsın... Maddelere geçilmesi kabul edilmiştir.

Ereğli - Karadere şimendiferleri inşaat ve işletilmesi hakkında Kanun

Madde : 1. — Ziraat Vekâletinin 1340 bütçesinin faslı mahsusundan Ereğli - Karadere şimendiferleri inşaat ve işletmesi için ifraz edilmiş olan mebâliğ bakiyesinin 1341 senesinde dahi sarfi caizdir.

REİS — Birinci maddeyi kabul edenler lütfen ellerini kaldırsın.. Kabul etmeyenler ellerini kaldırsın... Kabul edilmiştir.

Madde : 2. — 1341 ve 1342 senelerinde sarfolunmak üzere Ereğli - Karadere ormanları ve hattı hasılâtından tesviye edilmek üzere iki milyon liralık avans ahzine veya kısa vâdeli istikraz akdine Maliye ve Ziraat Vekilleri mezundur.

REİS — İkinci madde hakkında söz isteyen varmı?

TAHSİN BEY (Aydın) — Efendim, biz bu Ereğli - Karadere hattının inşası için tahsisat vazederken malumuâliniz - Zonguldak - Karadere hattı olacak - bunda esas maksat, ormanları işletmek için bir takım tesisat meydana getirmektir. Fakat o tahsisatın itasından bugüne kadar yapılan işlere ve bugünkü iş için iki milyon lira tahsisine dair bir kanun karşısında bulunduğumuza nazaran bu mesele artık bir orman işletme meselesinden çıkmış bir şimendifer meselesi olmuştur. Şimendifer inşaat ve işletmesi için iki milyon lira isteniyor. Bendenize kalırsa Karadere ormanlarını işletmek için, lâzım gelen fabrika vesair tesisat meydana getirmek için iktiza eden tahsisatı ayrılmalı Ziraat ve Orman Vekâletine vermeli. Fakat şimendifer inşasına müteallik olanı da ayırarak Nafiaya vermeli. Zaten bu işin ehli, erbabı Nafia Vekâletidir. Esasen 120:130 kilometrelik bir şimendiferdir. (Dekovildir sesleri) Dekovil olsun efendim. Binaenaleyh bunun ait olduğu merci, Nafia Vekâleti olabilir. Müttehassısları, erbabları oradadır. Bu işin ehli o dairedir. Bendeni-

ze kalırsa Nafia Vekâletini bu işle herhalde alâkadar etmek lâzımdır. Kanunun o yolda tadil edilmesini teklif ediyorum. Çünkü ormancılıktan çıkmış, şimendifercilik meselesi halini almıştır.

REİS — Efendim! Başka söz isteyen yoktur, tadil teklifi de yoktur.

ZÜLFÜ BEY (Diyarbakir) — Ziraat Vekili, Nafia Vekili ne diyorlar. Burada yoklardır.

AKÇORAOĞLU YUSUF BEY (İstanbul) — Maliye Vekili de yok.

REİS — Efendim! Umum kanunlar, yani hükümetten gelen kanunların müzakeresi böyle vekillerin bulunmamaşıyla tehir edilirse hiçbir kanun vakit ne zamanıyla çıkamaz.

ZÜLFÜ BEY (Diyarbakir) — Nizamname sarih-tir Paşam.

TAHSİN BEY (Aydın) — Müsaade buyurursanız usule müteallik arz edeceğim. Efendim! Bu kanun gerek Ziraat ve gerek Nafia Vekillerinin huzuruyla müzakeresi lâzımdır. Kendilerinin de reyleri alınmak lâzımdır. Binaenaleyh vekillerinin huzuruyla müzakeresi için tehirini teklif ediyorum.

REİS — Efendim! Nafia Vekili Bey burada ise çağırırız. (Yok sesleri).

Efendim! Ziraat ve Nafia Vekillerinin huzuruyla kanunun müzakeresini kabul edenler lütfen ellerini kaldırsın.. Kabul etmeyenler lütfen ellerini kaldırsın.. Kabul edilmiştir efendim.

Ziraat ve Nafia Vekillerinin huzuruyla müzakere edilmek üzere tehir ediyoruz efendim.

4. — *Bolu Mebusu Şükrü Bey'in Devlet ormanlarından köylünün intifa hakkı Kanununun ikinci maddesine bir fıkra tezyiline dair (2/382) numaralı teklifi Kanunisi ve Ziraat Encümeni mazbatası.*

REİS — Efendim! Ruznamemizin dördüncü maddesi Encümene iade edilmişti. Encümenden lâzım gelen tashihat yapılarak gelmiştir. Okunacaktır: (Hangisi sesleri) Ormanlar hakkında ruznamemizin dördüncü maddesi efendim.

15 Nisan 1340 tarih ve 484 numaralı Devlet Ormanlarından Köylülerin İntifa Hakkı Kanununun ikinci maddesine berveçhi ati fıkra tezyil edilmiştir.

Fıkrai müzeyyele :

Madde 1. — Birinci madde mucibince Köylülere ve Köylü Mahiyetindeki Kasaba ahalisine irae edilecek odun, kömür maktaları lüzum ve icabatı mahalliyeye göre üç senelik ihtiyaca tekabül etmek üzere tayin ve tahdit ile birden ruhsat verilmesi dahi caizdir. Şu kadarki bu üç sene zarfında eşhas

üzerinde tebeddülât vukuu takdirinde heyeti ihtiyariye bunu senesi içinde Orman idaresine bildirmeğe mecbur olduğu gibi üç seneye mahsus olarak ruhsatname almış olan ahali dahi her seneye isabet eden miktarı tevcaüzle fazla katiyet yapmaktan memnurdur. Aksi halde Ruhsatname iptal ve fazla kat veya nakledilen miktar zapt ve müsadere olunur.

Madde 3. — İşbu kanunun icrasına Ziraat vekili memurdur.

REİS — Efendim! Söz isteyen var mıdır? (Hayır sesleri) Maddelere geçilmesini kabul edenler lütfen el kaldırsın... Kabul etmeyenler lütfen el kaldırsın... Kabul edilmiştir.

15 Nisan 1340 tarih ve 484 numaralı Devlet Ormanlarından Köylülerin İntifa Hakkı Kanununun İkinci Maddesine Müzeyyel Kanun

Madde 1. — Birinci madde mucibince köylülere ve köylü mahiyetindeki kasaba ahalisine irae edilecek odun, kömür maktaları lüzum ve icabatı mahalliyeye göre üç senelik ihtiyaca tekabül etmek üzere tayin ve tahdit ile birden ruhsatname verilmesi dahi caizdir. Şu kadar ki bu üç sene zarfında eşhas üzerinde tebeddülât vukuu takdirinde heyeti ihtiyariye bunu senesi içinde Orman idaresine bildirmeye mecbur olduğu gibi üç seneye mahsus olarak Ruhsatname al-

mış olan ahali dahi her seneye isabet eden miktarı tecavüzle fazla katiyat yapmaktan memnurdur. Aksi halde Ruhsatname iptal ve fazla kat veya nakledilen miktarı zapt ve müsadere olunur.

REİS — Efendim! Birinci maddeyi Encümenin tashih ettiği şekilde reyinize arz ediyorum. Kabul edenler lütfen ellerini kaldırsın... Kabul etmeyenler lütfen ellerini kaldırsın... Kabul edilmiştir efendim..

Madde 3. — İşbu kanunun icrasına Ziraat vekili Memurdur.

REİS — Üçüncü maddeyi kabul edenler lütfen el kaldırsın... Kabul etmeyenler lütfen el kaldırsın... Kabul edilmiştir, bu kanunun ikinci müzakeresi yapılacaktır. Efendim! Afyon Karahisar Vilâyeti Hareket-zedegânı hakkındaki kanuna reylerini vermiyenler lütfen reylerini versinler. İstihsali ara hitam bulunmuştur,

Efendim! Afyon Karahisar Vilâyeti musabınınin tehvini ihtiyacı hakkındaki kanunun neticei ârâsını arz ediyorum: Reye iştirak eden azanın adedi : 124 dür. Muamele tamam değildir, ve 2 red vardır. Efendim! Cumartesi günü öğleden sonra saat bir de içtima etmek üzere celseyi tatil ediyorum.

Hitam Müzakerat; Saat : 4.05

2. — SUALLER, CEVAPLAR

7. — *Trabzon Mebusu Abdullah Beyin; Gümrük resminin oniki misline iblâğından evvel ve sonra Türkiye'ye giren halılardan alınmakta olan resmin ne miktarda olduğuna dair tahriri suali ve Maliye Vekili Mustafa Abdülhalik Beyin tahriri cevabı :*

Riyaseti Celileye

Atiye yazdığım mevada Maliye Vekâleti Celilesi tarafından muayyen müddeti zarfında tahriren cevap verilmeğe üzere vesateti samiyelerini rica eylerim efendim.

Trabzon
Abdullah

1. Türkiye'ye girecek halılardan alınmakta olan Gümrük Resminin oniki misle iblâğ edildiği tarihten bugüne kadar mezkûr resmin her ay ne miktar olduğunun ay ay işaret olunması,

2. Zikrolunan tarihten evvel ait oniki aylık hal, hâsılatı rüsumiyenin yine ay ay gösterilmesi,

3. Birinci ve ikinci numaralarda arz eylediğim her iki müddet zarfında transit olarak gelen halı miktarının ayrı ayrı bildirilmesi,

4. Rıhtım Şirketi tarafından icar edilmekte olan antrepolarda bulundurulan halılardan satıldıkça gümrük resmi alınıp alınmadığı,

5. Salıfizzikir antrepoların eşya vaz'ından gayri fabrika mahiyetinde istimaline şirket nizamnamesinin müsait olup olmadığı,

6. Resmin tezyidinden dolayı tüccar tarafından mutazarrır olduklarına dair bir müracaat vaki olmuşsa ne yapılmıştır?

7. Resmin tezyit edilmesinin hasılat üzerine veya dahilî sanayia ne tesiri olmuştur.

8. Birinci ve ikinci maddelerdeki müddetler zarfında yerli halılardan harice sevkolunan miktarın ay itibariyle yazılması.

Büyük Millet Meclisi Riyaseti Celilesine

18 Kânunuevvel 1340 tarihli 6/3 numaralı tezkeresi âliyeleri cevabıdır: Trabzon Mebusu Abdullah Beyefendi tarafından halılar hakkında verilen sual tahriri üzerine yapılan tetkikat neticesi berveçhi ziir arz olunur:

1. Halı ithalât resminin; oniki misline iblâğ edildiği tarihten senei cariyeenin Haziranı «İstatistik Haziran nihayetine kadar tanzim edilmiş olduğu için» nihayetine kadar alınan rüsumun ay itibariyle miktarı merbut cetvelin kısmı mahsusunda gösterilmiştir.

2. 7 Mayıs 1337 tarihli kanun mucibince halı ithalâtı Anadolu gümrüklerince memnu bulunduğu cihetle 338 senesinde Anadoluya halı ithal olunmamıştır. 338 senesi Kânunusanisinden Hükümeti Cumhuriye kanunlarının mevkii meriyete girdiği 6 Teşrinisani 1338 tarihine kadar İstanbul gümrüklerince ithal olunan halılardan alınan gümrük resmi mezkûr cetvelin kısmı mahsusunda gösterilmiştir. Bu müddet zarfında alınan rüsum Hükümeti sakıtaca alınan halı ithalât rüsumu mezkûr cetvelin kısmı mahsusunda gösterilmiştir. İşgal hükümetleri tarafından vaki taziyke binaen Harbî Umumiden evvelki usule ricat suretiyle kıymet eşyar üzerinden yüzde onbir hesabıyla alınmıştır. 7 Teşrinisani 1338 tarihinden 5 Kânunusani 1339 tarihine kadar İstanbul gümrüklerinde ithal olunan halılardan tarifede muayyen resmin onbeş misli üzerinden gümrük resmi istifâ edilmiştir. 11 Kânunusani 1339 tarihinden sonra gerek İstanbul ve Gerekse Anadolu gümrüklerince imrar olunan halılardan tarifede muayyen resmin oniki misli üzerinden gümrük resmi alınmıştır.

3. Birinci ve ikinci numaralarla mezkûr müddetler zarfında ithâl ve transit suretiyle tekrar ihraç olunan halılar mezkûr cetvelin kısmı mahsusunda gösterilmiştir.

4. Rıhtım şirketi tarafından icar edilmekte olan antrepolarda bulundurulan halılardan satılarak memleketê ithal olunanlardan tarife mucibince resmi aslinin oniki misli alınır.

5. Rıhtım Şirketinin halılara mahsus antrepoları dahilinde tesis ettiği fabrikanın «Yıkama, ütöleme vesair ameliyathanesi» Şirket nizamnamesiyle hiç bir münasebeti olmayıp bu fabrika Rüsumat Müdüriyeti Umumiyesinden vaktiyle verilen bir müsaadeye binaen 1337 senesi zarfında tesis edilmiştir.

6. Tarifede muayyen gümrük resminin oniki misle iblâğı ve öteden beri halı transiti hakkında mevzu usulün Tarife Kanunuyla ref'i neticesinde halı ithali askerî mertebeye düşmüş ve evvelki şekilde transsit imkânı da kalmamış olduğundan dolayı alâkadaran müracaata başlamıştır. Meselenin Rüsumatca tetkikinde halı transitinin kavanini mevcude ile teşviki ve bu yüzden memleketin temin ettiği menafii iktisadiyenin muhafazası ancak Rıhtım şirketinin fabrikası nev'inden tesisatın vücuda getirilmesi müsaadesini efrada vermekle mümkün olacağı anlaşılmış ve bu suret, ka-

nunlarla tearuz etmediği için Rüşumatın 542 numara ve 27 Temmuz 1340 tarihli esbabı mucibeli tezkeresi üzerine ihtiyar edilmiştir.

Mamafih İran ve Asyayı Vusta halılarının piyasamıza dahil olması yerli imalâtımızın satışını tezyide sebep olduğu erbabı ihtisasın indettetik teyyüt eden fikir ve mütalâalarından anlaşıldığından hem bunu ve hem de evvelce mevcut olup, usullerin tebeddülünden dolayı kapanmış olan yüzlerce dükkân ve mağazaların tekrar açılıp emlakten istifade tarikini ve bir de Hazinece de bir varidat almayı temin için şimdi masraf namıyla tüccarın ihtiyar ettiği kloda altı kuruş kadar hafif bir resim tarhi suretiyle, muvakkaten girecek halıların antrepo usulüne tabi tutularak serbest bırakılması düşünülmüş ve bu hususta bir kanun teklifi derdest bulunmuştur.

7. Merbut istatistik cetvelinin tetkikatından halı resminin tezyidi hâslat üzerine bir tesir yaptığı görül-

müyor. Çünkü, tezyitten evvelki ve sonraki tahsilât bir birine benziyor. Yalnız resim çoğaldıktan sonra ithalât miktarının azaldığı muhakkaktır. Zaten, İran ve Asyayı Vusta halılarının memleketimize daha doğrusu İstanbul'a gelmesi Avrupa ve Amerikadaki e-nebi diyarlarına gitmek içindir. Yoksa, bunlara memleketimizin yalnız İstanbul şehrinde pek az halk müşteri olduğundan halı mütehasısları sanayii dahiliyenin bu yüzden zarar suretiyle müteessir olduğunu ve olacağını mütalâa etmiyorlar.

8. Birinci ve ikinci fıkralardaki müddetler zarfında yerli halılardan harice sevkolunan miktarlar mezkûr istatistik cetvelinin kısmı mahsusunda gösterilmiş ve birinci maddede beyan olunan istatistik cetveli leffen takdim kılınmış olduğu arz olunur efendim hazretleri.

21 Kânunusani 1341
Maliye Vekili
Mustafa Abdülhalik

338 Senesi			1339 Senesi				1340 Senesi				Tarih
İstanbul Gümrükleri			İstanbul Gümrükleri		Anadolu Gümrükleri		İstanbul Gümrükleri		Anadolu Gümrükleri		
Halı ithalat resmi Kuruş	Kilim ithalat resmi Kuruş	Halı ithalat resmi Kuruş	Halı ithalat resmi Kuruş	Kilim ithalat resmi Kuruş	Halı ithalat resmi Kuruş	Halı ithalat resmi Kuruş	Kilim ithalat resmi Kuruş	Halı ithalat resmi Kuruş	Kilim ithalat resmi Kuruş	Kilim ithalat resmi Kuruş	
7 231,41	338,13	4 087,44	306,60	12,65	31,02	30 409,72	54,69	564,02	0	Kânunusani	
3 653,93	140,47	6 489,84	127,68	85,68	15,24	1 742,46	44,40	44,88	0	Şubat	
6 475,61	600,51	4 147,72	168,84	15,12	15,12	1 934,27	60,38	474,32	23,22	Mart	
4 237,18	240,55	3 276,84	134,40	32,63		2 373,57	12,27	123,23		Nisan	
4 536,19	228,05	4 434,36	128,52			2 490,65	110,13	70,29	7,50	Mayıs	
2 960,75	218,98	3 716,52	89,76	259,56	10,74	978,38	98,49	47,58	29,26	Haziran	
3 008,04	32,56	2 409,90	24,64	29,40	24,36					Temmuz	
4 137,19	160,07	4 525,08	143,22	138,60						Ağustos	
3 166,63	219,82	4 426,80	231,84	267,17	61,68					Eylül	
2 490,81	75,38	22 887,08	132,72	186,48	14,04					Teşrinievvel	
x 5 173,84	x 13,48										
2 090,18	58,33	5 336,76	246,96	74,22	81,60					Teşrinisani	
3 071,14	119,56	23 669,18	479,10	197,40	13,50					Kânunuevvel	
51 232,90	2 448,56	69 356,52	2 214,28	1 298,86	267,30	39 929,05	1 324,36	1 324,32	59,88	Yekûn :	

1. — Halılardan 339 senesi 11 Kânunusani tarihinden itibaren oniki misil üzerinden resim alınmağa başlanmıştır.

2. — Hükümeti milliyenin İstanbul'da tevsi üzerine 6 Teşrinisani 1338 tarihinden senei merkume gayesine kadar beş misil üzerinden resim alınmıştır ki buna ait aksama x işareti vaz edilmiştir.

3. — 1337 senesinde Mayıs 1337 tarih numaralı kanun mucibince Anadolu gümrüklerine halı ithali menedildiği cihetle bu seneye ait ithalât resmi bizzarure gösterilememiştir.

338 Senesi			1339 Senesi				1340 Senesi				Tarih
İstanbul Gümrükleri			İstanbul Gümrükleri		Anadolu Gümrükleri		İstanbul Gümrükleri		Anadolu Gümrükleri		
Halı ihracat miktarı kilo	Kilim ihracat miktarı kilo	Halı ihracat miktarı kilo	Halı ihracat miktarı kilo	Kilim ihracat miktarı kilo	Halı ihracat miktarı kilo	Halı ihracat miktarı kilo	Kilim ihracat miktarı kilo	Halı ihracat miktarı kilo	Kilim ihracat miktarı kilo		
41 552	10	9 801	172	52 710	16 755	22 628	219	58 653	205	Kânunusani	
38 872	830	13 810	275	17 126	6 784	44 006	410	296 386	2 596	Şubat	
32 125	342	23 978	92	55 963	5 350	40 662	362	107 827	3 525	Mart	
32 128	220	18 468	2 268	2 853	5 533	13 516	614	91 471	2 405	Nisan	
22 666	1 956	24 778	2 321	49 160	5 108	24 294	1 223	103 497	1 860	Mayıs	
22 406	765	19 912	517	48 810	1 315	21 053	648	7 870	1 231	Haziran	
23 824	616	29 006	2 278	62 883	1 701					Temmuz	
31 499	1 551	28 208	1 223	78 839	2 134					Ağustos	
62 159	4 455	28 219	220	103 469	917					Eylül	
40 371	593	39 851	925	66 792	2 931					Teşrinievvel	
41 558	0	32 240	1 746	90 437	2 566					Teşrinisani	
20 939	0	21 309	150	66 756	423					Kânunuevvel	
410 187	113 380	289 580	12 196	695 798	51 516	156 159	3 476	736 204	11 822	Yekûn	

1. — 1338 senesi zarfında vaziyeti malume dolayısıyla Anadolu gümrüklerince malumatı ihσαιye hakkında bir kayıt tutulmadığı cihetle bu seneye ait ihracat miktarı gösterilememiştir.

Doğrudan doğruya Memaliki ecnebiyeye transit suretiyle imrar olunan halılar		
İstanbul Gümrüklerinden Miktarı Kilo	Trabzon Gümrüklerinden Miktarı Kilo	
1 450 080	30 205	338 senesi
1 453 680	29 415	339 senesi
803 960	51 785	340 senesi Eylül ayı
3 717 720	111 405	Yeün

Memleketin Zahire ve Un İhtiyacının Teshili hakkındaki Kanunun birinci defaki neticesi ârâsı

(Nisabı ekseriyet yok.)

Reye iştirak edenler : : 87
Kabul edenler : : 73
Reddedenler : : 14

(Kabul edenler)

AKSARAY	DENİZLİ	İSTANBUL	Mehmed Fuad B.
Neşet B.	Dr. Kâzım B.	Dr. Adnan B.	KONYA
AMASYA	Haydar Rüştü B.	Ali Fethi B.	Hacı Bekir Ef.
Ali Rıza Ef.	DİYARBAKIR	Ali Rıza B.	Mustafa Ef.
Esad B.	Feyzi B.	Dr. Hakkı Şinasi Paşa	Naim Hâzım Ef.
Nafiz B.	Behmet B.	Dr. Refik B.	KÜTAHYA
ANKARA	EDİRNE	Hamdi B.	Cevdet B.
Ali Fuad Paşa	Cafer Tayyar Paşa	Hüseyin Rauf B.	Nuri B.
ARDAHAN	Hüseyin Rıfki B.	İsmail Canbulat B.	Rağıp B.
Halit Paşa	ERGANİ	Kâzım Karabekir Paşa	MENTEŞE
Talât B.	İhsan Hâmid B.	Refet Paşa	Esad Ef.
AYDIN	ERTUĞRUL	Yusuf Akçura B.	Şükrü Kaya B.
Dr. Mazhar B.	Dr. Fikret B.	İZMİR	RİZE
Tahsin B.	ERZİNCAN	Mustafa Rahmi B.	Ekrem B.
BİGA	Sabit B.	Münir B.	SARUHAN
Şükrü B.	ERZURUM	İZMİT	Vasıf B.
BOLU	Rüştü Paşa	Mustafa B.	SİNOP
Cevad Abbas B.	ESKİŞEHİR	KÂNGIRI	Yusuf Kemal B.
BURSA	Abdullah Azmi Ef.	Mustafa Abdülhalik B.	TRABZON
Mustafa Fehmi Ef.	Arif B.	KARAHİSARI SAHİP	Abdullah B.
CANIK	GAZİANTEP	Ali B.	Ahmed Muhtar B.
Cavid Paşa	Ali Cenani B.	Musa Kâzım B.	Rahmi B.
Süleyman Necmi B.	Hâfız Şahin Ef.	KARAHİSARI ŞARKI	Süleyman Sırrı Ef.
CEBELİBEREKET	GÜMÜŞHANE	İsmail B.	URFA
Avni Paşa	Hasan Fehmi B.	KARS	Ali B.
ÇORUM	Zeki B.	Ömer B.	VAN
Dr. Mustafa B.	İÇEL	KASTAMONU	Hakkı B.
İsmail Kemal B.	Dr. Tevfik B.	Halid B.	ZONGULDAK
			Halil B.

(Reddedenler)

BURSA	DİYARBEKİR	KONYA	SİVAS
Refet B.	Şeref B.	Mustafa Feyzi Ef.	Halis Turgut B.
BOZOK	Zülfü B.	MARAS	SİVEREK
Ahmet Hamdi B.	ERZURUM	Hacı Mehmet Ef.	Halil Fahri B.
ÇATALCA	Câzım Ef.	MERSİN	ZONGULDAK
Şakir B.	ISPARTA	Besim B.	
	Mükerrem B.	ORDU	
		Faik B.	Rağıp B.

Memleketin Zahire ve Un İhtiyacının Teshili hakkındaki Kanunun ikinci defadaki neticesi ârâsı

(Kanun kabul edilmiştir.)

Reye iştirak edenler : : 144
Kabul edenler : : 126
Reddedenler : : 17
Müstenkifler : : 1

(Kabul edenler)

ADANA Kemal B.	DIYARIBEKİR Cavid B.	İSTANBUL Ali Fethi B.	KASTAMONU Ahmet Mahir Ef.
AMASYA Ali Rıza Ef.	Fevzi B.	Ali Rıza B.	Ali Rıza B.
Nafiz B.	EDİRNE Hüseyin Rıfki B.	Dr. Hakkı Sinasi Paşa	Halid B.
ANKARA Alı Fuad Paşa	ELÂZİZ Muhiddin B.	Hamdi B.	KAYSERİ Dr. Halid B.
ANTALYA Ahmed Sâki B.	Naci B.	Hüseyin Rauf B.	KIRKLARELİ Dr. Fuad B.
Murad B.	ERGANI İhsan Hâmid B.	İsmail Canbulat B.	KIRŞEHİR Lûtfi Müfit B.
Rasih Ef.	Kâzım Vehbi B.	Kâzım Karabekir Paşa	KONYA Hacı Bekir Ef.
ARTVİN Hilmi B.	ERTUĞRUL Halil B.	Refet Paşa	Mustafa Ef.
AYDIN Tahsin B.	Rasim B.	Süleyman Sırrı B.	Naim Hâzim Ef.
BAYEZİD Şefik B.	ERZURUM Hâlet B.	Yusuf Akçura B.	KÜTAHYA Nuri B.
BİGA Mehmed B.	Rüştü Paşa	İZMİR Mahmud Celâl B.	Ragıp B.
Şükrü B.	ESKİŞEHİR Abdullah Azmi Ef.	Mustafa Necati B.	Recep B.
BOLU Cevad Abbas B.	Arif B.	Münir B.	MALATYA Hacı Bedir Ağa
Falih Rıfki B.	GAZİAYINTAP Ali Cenani B.	Osmanzade Hamdi B.	Reşid Ağa
Mehmed Vasfi B.	Hâfız Şahin Ef.	İZMİT İbrahim B.	MARAŞ Tahsin B.
BOZOK Süleyman Sırrı B.	Kılıç Ali B.	İbrahim Süreyya B.	MARDİN Derviş B.
BURSA Mustafa Fehmi Ef.	GELİBOLU Celâl Nuri B.	Saffet B.	Yakup Kadri B.
CANİK Cavid Paşa	GENÇ Muhiddin B.	KÂNGIRI Mustafa Abdülhalik B.	MENTEŞE Esad Ef.
Süleyman Necmi B.	GİRESUN Tâhir B.	Ziya B.	NIĞDE Galip B.
ÇORUM Dr. Mustafa B.	Şevket Ef.	KARAHİSARI SAHİP Ali B.	ORDU Hamdi B.
İsmail Kemal B.	GÜMÜŞHANE Hasan Fehmi B.	Ali B.	RİZE Ali B.
DENİZLİ Dr. Kâzım B.	İSPARTA Hüseyin Hüsnü Ef.	Kâmil Ef.	Ekrem B.
Haydar Rüştü B.	İÇEL Dr. Tevfik B.	Musa Kâzım B.	Fuad B.
DERSİM Ahmed Şükrü B.	Hacı Emin B.	Ruşen Eşref B.	
		Sadık B.	
		KARAHİSARI ŞARKI Ali Sururi B.	
		İsmail B.	
		KARESİ Haydar Adil B.	
		Mehmed Cavid B.	
		Mehmed Vehbi B.	
		Osman Niyazi B.	
		KARS Ömer B.	

SARUHAN

Hacı Ethem B.
Kemal B.
Mehmed Sabri B.
Vasıf B.

SİİRD

Halil Hulki Ef.
Mahmud B.

SİNOP

Dr. Rıza Nur B.
Recep Zühtü B.
Yusuf Kemal B.

SİVAS

Rasim B.
Ziyaettin B.

SİVEREK

Kadri Ahmed B.

Mahmud B.

TEKFURDAĞI

Faik B.

TOKAT

Hacı Kâmil Ef.

TRABZON

Abdullah B.
Ahmed Muhtar B.
Hasan B.

Nebizade Hamdi B.
Süleyman Sırrı Ef.

URFA

Ali B.

VAN

Hakkı B.

ZONGULDAK

Halil B.
Yusuf Ziya B.

(Reddedenler)

BURSA

Refet B.

BOZOK

Ahmet Hamdi B.

ÇATALCA

Şakir B.

DENİZLİ

Yusuf B.

DİYARİBEKİR

Şeref B.

GİRESUN

Kâzım B.

İSPARTA

Mükerrem B.

KAYSERİ

Ahmet Hilmi B.

Sabit B.

KONYA

Mustafa Feyzi Ef.

MARDİN

Abdülrezzak B.

Necip B.

MERSİN

Besim B.

ORDU

Faik B.

SİVEREK

Halil Fahri B.

URFA

Refet B.

ZONGULDAK

Ragıp B.

(Müstenkif)

HAKKÂRİ

Nazmi B.

9 Nisan 1340 tarih ve 470 numaralı (Meni Müskirat Kanununun tadiline dair Kanunun) altıncı maddesinin tefsirine dair mazbatanın neticeî ârâsı

(Mazbata kabul edilmiştir.)

Reye iştirak edenler : : 155
 Reye iştirak edenler : : 132
 Kabul edenler : : 23

(Kabul edenler)

AMASYA	DERSİM	HAKKÂRİ	Ali Rıza B.
Ali Rıza Ef.	Ahmed Şükrü B.	Nazmi B.	Halid B.
Esad B.	DİYARBEKİR	ISPARTA	Mehmed Fuad B.
Nafiz B.	Feyzi B.	Hüseyin Hüsnü Ef.	KAYSERİ
ANKARA	EDİRNE	İÇEL	Dr. Halid B.
Ali Fuad Paşa	Hüseyin Rifkı B.	Dr. Tevfik B.	KIRKLARELİ
ANTALYA	ELÂZİZ	Hafız Ermin Ef.	Dr. Fuad B.
Murad B.	Muhiddin B.	İSTANBUL	KIRŞEHİR
Rasih Ef.	Naci B.	Ali Fethi B.	Lütfi Müfit B.
ARDAHAN	ERGANİ	Dr. Hakkı Şinasi Paşa	KONYA
Talât B.	İhsan Hâmid B.	İsmail Canbulat B.	Hacı Bekir Ef.
ARTVİN	Kâzım Vehbi B.	Kâzım Karabekir Paşa	Mustafa Fevzi Ef.
Hilmi B.	ERTUĞRUL	Refet Paşa	Naim Hâzım Ef.
AYDIN	Halil B.	Yusuf Akçura B.	Tevfik Fikret B.
Tahsin B.	Rasim B.	İZMİR	KOZAN
BAYEZİD	ERZİNCAN	Mustafa Rahmi B.	Ali Şadi B.
Şefik B.	Sabit B.	Münir B.	MALATYA
BİGA	ERZURUM	İZMİT	Hacı Bedir Ağa
Mehmed B.	Câzım Ef.	İbrahim B.	Dr. Hilmi B.
BOLU	Hâlet B.	Mustafa B.	Mahmud Nedim B.
Cevad Abbas B.	Rüştü Paşa	KÂNGIRI	Reşid Ağa
Mehmed Vasfi B.	Ziyaeddin Ef.	Ziya B.	MARAŞ
BOZOK	ESKİŞEHİR	KARAHİSARI SAHİP	Abdülkadir B.
Ahmed Hamdi B.	Abdullah Azmi B.	Ali B.	Hacı Mehmet Ef.
Süleyman Sırrı B.	Arif B.	Kâmil Ef.	Tahsin B.
BURSA	GAZİAYINTAP	Musa Kâzım B.	MARDİN
Mustafa Fehmi Ef.	Ahmed Remzi B.	Sadık B.	Abdülğani B.
CANİK	Ali Cenani B.	KARAHİSARI ŞARKİ	Abdülrezzak B.
Cavid Paşa	Hâfız Şahin Ef.	Ali Sururi B.	Derviş B.
Süleyman Necmi B.	GELİBOLU	İsmail B.	Necip B.
ÇATALCA	Celâl Nuri B.	KARESİ	MENTEŞE
Şakir B.	GENÇ	Haydar Adil B.	Esad Ef.
ÇORUM	Muhiddin B.	Mehmed Cavid B.	MERSİN
Dr. Mustafa B.	GİRESUN	Mehmed Vehbi B.	Fesim B.
İsmail Kemal B.	Kâzım B.	Osman Niyazi B.	NİĞDE
Ferit B.	Tâhir B.	KARS	Ebubekir Hâzım B.
DENİZLİ	Şevket Ef.	Ömer B.	ORDU
Dr. Kâzım B.	GÜMÜŞHANE	KASTAMONU	Faik B.
Necip Ali B.	Hasan Fehmi B.	Ahmet Mahir Ef.	Halil Sıtkı Ef.
Yusuf B.	Zeki B.		

Hamdi B.
İsmail B.
Recai B.
RİZE
Ali B.
Ekrem B.
Esad B.
Fuad B.
SARUHAN
Hacı Ethem B.

Kemal B.
SİRD
Halil Hulki Ef.
SİNOP
Yusuf Kemal B.
SİVAS
Rahmi B.
SİVEREK
Halil Fehmi B.

Kadri Ahmed B.
Mahmud B.
TOKAD
Emin B.
Hacı Kâmil Ef.
Mustafa Vasfi B.
TRABZON.
Abdullah B.
Ahmed Muhtar B.

Süleyman Sırrı B.
URFA
Ali B.
Refet B.
VAN
Hakkı B.
ZONGULDAK
Halil B.
Yusuf Ziya B.

(Reddedenler)

ADANA
Kemal B.
BOLU
Falih Rifki B.
BURSA
Refet B.
DİYARİBEKİR
Cavid B.
Şeref B.

ELÂZİZ
Hüseyin B.
GAZİAYINTAP
Kılıç Ali B.
İSPARTA
Mükerrem B.
İSTANBUL
Süleyman Sırrı B.
İZMİR
Osmanzade Hamdi B.

Saffet B.
KAYSERİ
Sabit B.
KOZAN
Ali Saip B.
KÜTAHYA
Nuri B.
Ragıp B.
Recep B.

MARDİN
Yakup Kadri B.
NİĞDE
Galip B.
Halid B.
SARUHAN
Mehmed Sabri B.
Vasıf B.
TRABZON
Nebizade Hamdi B.

Afyon Karahisar Vilâyeti Musabininin Tehvini İhtiyacı hakkındaki Kanunun neticei ârâsı

(Nisabı ekseriyet yoktur.)

Kabul edenler	: 124
Reddedenler	: 122
Reddedenler	: 2
Müstenkifler	: —

(Kabul edenler)

AKSARAY Besim Atalay B. Mustafa Vehbi B. Neşet B.	DIYARIBEKİR Cavid B. Şeref B. Zülfî B.	İÇEL Dr. Tevfik B.	KIRKLARELİ Dr. Fuad B.
AMASYA Esad B. Nafiz B.	EDİRNE Hüseyin Rıfki B.	İSTANBUL Dr. Hakkı Şinasi Paşa İsmail Canbulat B. Kâzım Karabekir Paşa Refet Paşa	KONYA Mustafa Ef. Mustafa Fevzi Ef. Naim Hâzım Ef. Tevfik Fikret B.
ANTALYA Ahmed Sâki B. Rasih Ef.	ELÂZIZ Hüseyin B. Mustafa B. Naci B.	İZMİR Süloeyman Sırrı B. Yusuf Akçura B.	KOZAN Ali Saip B. Ragıp B.
ARTVİN Hilmi B.	ERGANİ Kâzım Vehbi B.	İZMİT Ahmed Şükrü B. Mustafa B.	MALATYA Dr. Hilmi B.
AYDIN Tahsin B.	ERTUĞRUL Dr. Fikret B.	KÂNGIRI Mustafa Abdülhalik B. Ziya B.	MARAŞ Mithat B.
BİGA Mehmed B. Şükrü B.	ERZİNCAN Sabit B.	KARAHİSARI SAHİP Ali B. İzzet Ulvi B. Kâmil Ef. Musa Kâim B. Ruşen Eşref B.	MARDİN Abdülğani B. Derviş B.
BOLU Cevad Abbas B. Mehmed Vasfi Ef.	ERZURUM Câzım Ef. Münir Hüsrev B. Rüştü Paşa Ziyaeddin B.	KARESİ Haydar Adil B. Mehmed Cavid B. Mehmed Vehbi B. Osman Niyazi B.	MENTEŞE Esad Ef.
BOZOK Ahmed Hamdi B. Süleyman Sırrı B.	ESKİŞEHİR Abdullah Azmi Ef. Arif B.	KASTAMONU Ahmet Mahir Ef. Ali Nazmi B. Halid B.	MERSİN Besim B.
BURSA Mustafa Fehmi Ef. Refet B.	GAZİAYINTAP Hâfız Şahin Ef. Kılıç Ali B.	KARS Ömer B.	NİĞDE Galip B.
CANIK Cavid Paşa Süleyman Necmi B.	GELİBOLU Celâl Nuri B.	KAYSERİ Ahmed Hilmi B. Dr. Halid B.	ORDU Faik B. Hamdi B. İsmail B.
CEBELİBEREKET Avni Paşa	GİRESUN Kâzım B. Tâhir B. Şevket Ef.		RİZE Ali B. Esad B. Fuad B.
ÇATALCA Şakir B.	GÜMÜŞHANE Zeki B.		SARUHAN Hacı Ethem B. Kemal B.
ÇORUM Ferit B. İsmail Kemal B.	HAKKÂRİ Nazmi B.		ŞİRD Mahmud B.
DENİZLİ Haydar Rüştü B. Necip Ali B. Yusuf B.	İSPARTA Hüseyin Hüsni Ef.		

SİNOP
Recep Zühü B.
SİVAS
Halis Turgut B.
Rahmi B.
Ziyaeddin B.
SİVEREK
Mahmud B.

TOKAT
Mustafa Vasfi B.
TRABZON
Abdullah B.
Ahmed Muhtar B.
Hasan B.
Rahmi B.
Süleyman Sırrı Ef.

URFA
Refet B.
VAN
Hakkı B.
ZONGULDAK
Halil B.
Ragıp B.
Yusuf Ziya B.

(Reddedenler)

MARDİN
Abdülrezzak B.

SİVEREK
Halil Fahri B.

